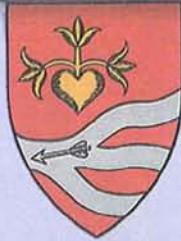

F 63179

VÁROSUNK

GYOMAENDRŐD

A keresztény nemzeti gondolat hírnöke

Ára: 220 Ft

XXIV. évfolyam 9. szám * Társadalmi, kulturális, hagyományőrző folyóirat * **2017. szeptember**

A tartalomból:

9. GYOMAENDRŐD TORTÁJA

13. KÖHLER MIHÁLY 87 ÉVES

15. XIX. NEMZETKÖZI HALFŐZŐ VERSENY

V. Gyomaendrődiek Világtalálkozója

ASZ foto

2017. augusztus 18 és 20 között rendezték meg az V. Gyomaendrődiek Világtalálkozóját, mely „Gyoma 300” jubileumi rendezvénysorozat kiemelkedő rendezvénysorozata volt.

A program augusztus 17-én, csütörtök este, a Kállai Ferenc Kulturális Központban vette kezdetét. A megjelenteket Toldi Balázs polgármester köszöntötte, majd Dr. Szonda István bemutatta a Gyoma 300 éves roll plakát kiállítást. Ezt követően kihirdették „Az én városom” rajzverseny díjazottjait, akiknek az volt a feladata, hogy a mai és az egykori várost örökítsék meg alkotásaikon.

vők megtekinthették a Bárka Látogatóközpontot, ahol Dr. Szonda István intézményvezető tartott érdekes előadást, ami után a látogatók a Tímár Attila mesterszakács által főzött bográcsgulyást fogyaszthatták el. A délutáni program a Szent Antal Sütőházban tartott hagyományos kelt tészta sütés bemutató volt.

Este a Kállai Ferenc Művelődési Központban rendezték meg a „Színjává” című gálaműsort. Ennek keretében helyi amatőr és elszármazott hivatásos művészek a szépirodalom, a színház-, a zene- és a táncművészet világába kalauzolták a nagyjérdeműt.

Péntek folyamán a résztve-

Folytatás a 9. oldalon!

HÍREK, ESEMÉNYEK A KIS BÁLINT ÁLTALÁNOS ISKOLÁBÓL

Kézműves tábor a Gyomaendrődi Kis Bálint Általános Iskolában

Az intézményben hasznos és kellemes hagyomány már 14 éve, hogy a tanév befejeztével tanulók számára kézműves tábort szerveznek. Idén ez július 3-ától július 7-éig tartott: Palicskáné Szegedei Katalin, Vinkovics Ágnes, Dinya Livia és Vaszkán Gabriella irányításában. Az érdeklődő jelentkezőket életkoruk szerint három csoportba osztották, amelyek forgószínpad szerűen váltották egymást minden nap. A kézműveskedések alkalmával papír, fonál és agyag felhasználásával készítettek különböző használati és dísz tárgyakat a gyermekek. Az angol-német nyelvi foglalkozásokon vidám játékok keretében gyakorolták adiók a tanév során megszerzett ismereteket. Az informatika foglalkozások is nagyon népszerűek a gyerekek körében. A délutánok fürdőzéssel, ligeti játékokkal, pihenéssel teltek. A lebonyolításban és az anyagi forrás biztosításában nagy segítséget jelentett az iskola alapítványának támogatása. Köszönjük szépen!

Hírek a Rózsahegyi Iskolából

Zánkán táboroztunk

Idén ismét sikeresen pályázott intézményünk az Erzsébet-program keretein belül meghirdetett nyári élménytáborra, így már második alkalommal utazhattunk el a Balatonra.

A több órás utat a többség autóbusszal tette meg, néhányan pedig vonattal utaztunk. A július 23-tól 28-ig tartó táborban 52 tanuló és 5 kísérő pedagógus vett részt.

A regisztrációt követően először egy szabályismereti játékon, a Regula Mókán

vettünk részt, majd az esti nyitóünnepség után discoban voltunk.

A következő napon fürödtünk és sétahajós kirándulás közben megcsodáltuk a balatoni táj szépségeit.

Sajnos megtapasztaltuk azt is, hogy itt, a magyar tenger partján milyen hirtelen képes vihar kerekedni. Szerencsére mindig el tudtunk menekülni biztonságos helyre az eső elől, ami többször is előfordult a hét folyamán.

A tavalyi évhez képest a tábor több dologban fejlődött, például a strandra kis-

vonat közlekedett, ami megkönnyítette a partra való lejutást. Kialakítottak egy hadiparkot, gokart pályát is, ami nagyon tetszett a gyerekeknek. A kalandparkba sajnos az eső miatt nem jutottunk el, sárkányhajózni sem tudtunk, elmaradt a tábor túz és a táborzáró buli is. Szerveztünk viszont vonattal egy kirándulást Balatonfüredre, ahol sétáltunk és fagyiztunk. Az időjárás sajnos nem kedvezett, fürdőzésre nem volt sok alkalmunk, de a táborvezetők sok lehetőséget biztosítottak más élményszerzésre. Láttunk kutyát, langalétát, tűzoltót, katonai, és mentő

bemutatót, részt vettek a gyerekek kézműves foglalkozáson, vízi versenyen valamint pingpong bajnokságon. Esténként különféle koncerteken szórakoztunk. A csütörtöki napunkat beárnyékolta egy sajnálatos, több gyereket is érintő betegség. Voltak, akik az egész napot megfigyelés alatt töltötték. Nem tudjuk mi okozta a fertőzést, de szerencsére hamar jobban lettek. A szobatisztasági verseny képzelt dobogójára ismét feljutott az 1321-es szobánk.

Emlékkül kapott minden tanuló táskát, sapkát, kulacsot, törülközőt, pólót illetve pecsétgyűjtő füzetet Erzsébet logóval ellátva.

A nyaralás napjai gyorsan elrepültek, a nehézségek ellenére is jól éreztük magunkat és reméljük, hogy jövőre is lesz lehetőségünk táborozni.

(Barnáné Bula Judit)

Önkormányzati

h í r e k

A nyári szünetet követően augusztus 31-én ülésezett városunkban a képviselő-testület.

Gyomaendrődi polgárok névmódosítási kérelemmel fordultak hivatalunk jegyzőjéhez annak érdekében, hogy lakcímet létesítsenek olyan ingatlanokra, melyek jelenleg nem szerepelnek a központi címregiszterben. Ezek, a helyrajzi számmal ugyan rendelkező, de címmel nem rendelkező ingatlanok külterületen találhatóak, de nem minősülnek tanyának, mivel azok zártkertekben találhatóak és közforgalmi útról megközelíthetők. Ezen kívül igény merült fel az endrődi köztemetőhöz vezető, illetve a révlaposi Kölcsey Ferenc és Erkel Ferenc utcát összekötő közterülettel kapcsolatban is. Technikai módosítást igényelt a Dr. Szilágyi Ferenc **üdülő-telep** nevének megváltoztatása is. A névadási javaslat során mindenkor igyekeztünk figyelembe venni a régészeti és helytörténeti dokumentumok írásait, a hely történelmi múltját és a néphagyományokat. Így a közterület nevekre az alábbi javaslat készült:

Dr. Szilágyi Ferenc **üdülőtelep** (technikai módosítás), 963 hrsz.=**Bódvai köz**, 5168/8, a 022023/1 hrsz. (Kondorosi úttól a gyomai határig)=**Sztrenda dűlő**, 0886 és 0802 hrsz.=**Siratói bekötőtűt**, 0880 hrsz.=**Csikász út**, 0764 és 0795 hrsz.=**Pákász út**, 17041. hrsz.=**Szigony utca**, 16904 hrsz.=**Vejsze utca**, 14933 hrsz. 14923. hrsz.=**Varsa utca**.

A képviselő-testület még az elmúlt év februárjában különített el forrást a közbiztonsági közterületi térfigyelő rendszer kiépítésére, majd döntött a megfigyelési pontok kijelöléséről és a szabályozó rendelet megalkotásáról. A rendszer kivitelezése saját beruházásból történt az alábbi helyeken:**Hősök és Fő út kereszteződése, Dévaványa 4231 közút közúti híd gyomai oldali hídfője, Bajcsy-Zsilinszky út 102. szám előtti kameraoszlop, Bajcsy-Zsilinszky út-Fő út kereszteződése, Gyomai és Endrődi köztemető, Városháza, Hídfő utca 46-os kivezető szakasza az endrődi oldali hídfőnél, Blaha Lujza utca 443-as közúti kivezető szakasza, Apponyi út 4642-es közút kivezető szakasza, Vásártér lakótelep játszótere, Dr Csókási Béla tér.** 2017 augusztus 10-én a tesztüzem sikeresen befejeződött és a rendszer készen áll arra, hogy szeptember 1-től éles üzembe álljon. Ehhez az üzemeltetési módhoz készült el az adatvédelmi és adatbiztonsági szabályzat, melynek elfogadásáról döntött a képviselő-testület.

Megvitatásra és elfogadásra került, Gyomaendrőd Város Önkormányzata és intézményei által készített beszámoló a 2017. év első félévi gazdálkodás alakulásáról. A vizsgált időszakban megállapítható, hogy úgy az önkormányzat, mint az intézményeinél (Hátár Győző Városi Könyvtár, Kállai Ferenc Kulturális Központ, Szent Antal Népház, Városi Egészségügyi Intézmény, Gyomaendrődi Család -és Gyermejkölési Központ, Térségi Szociális Gondozási Központ) a kiadások és bevételek teljesülése az időarányos előiránnyal közel azonosan alakultak, bár bizonyos területeken kisebb eltérésekkel. A könyvtár esetében a szakmai szolgáltatások teljesítése 88,7%. A magas teljesítés oka, hogy egyszeri kiadásként itt jelentkezett a „Ki kicsoda” című könyv 2.348 ezer forint összegű költsége. A Kállai Ferenc Kulturális Központ esetében a Sajt- és Tűrófeszítváli kiadásai 1.056 ezer Ft-tal haladta meg a tervezettet, míg a bevételeinél 64 ezer Ft többletbevétel jelentkezett az előiránnyalhoz képest. Az irányító szervtől igénybe vett támogatás összege 77,16%, melynek oka, hogy a turisztikai szolgáltatásvásárlás minimális összege miatt önkormányzati támogatást kapott az intézmény. A Szent Antal Népház dologi kiadásai is némi eltérést mutatnak a tervezetthez képest, (75,76%) melynek oka, hogy az első negyedévben szervezett kulturális programok műsor szervezési díja magasabb összegű az

„A kis család együtt maradt”

Mindannyiunk előtt ismeretes, hogy a közelmúltban a Vásártéri lakótelep egyik lépcsőházában elektromos tűz keletkezett, melynek következtében néhány lakás belső tere is károsodott.

A lakók közül nem mindenki tudta önerőből helyrehozni, felújítani a lakóterét.

Egy Nagymama, aki gyámként neveli a 14 éves unokáját sírva számolt be – egy héttel ezelőtt-az őket ért tragédiáról, elmondta, hogy a lakás rendbetétele 300 és 400 ezer forintba kerülne az előzetes felmérések alapján. Az Ő nyugdíja nem teszi lehetővé, hogy ezt az összeget előteremtse úgy, hogy időközben a gyermekről és saját magáról is gondoskodni tudjon.

A beszélgetésünk időpontjáig, ill. a mai napig az ígéretek ellenére segítséget nem kapott.

Egyesületünk felvette a kapcsolatot azokkal az emberekkel, akik átérzik és megértik az azonnali segítségnyújtás fontosságát.

Négy napon belül a lakás lakhatóvá tétele be is fejeződött, a bútorok elrendezése is megtörtént.

A felújítás teljes költsége: 122.270,-Ft.

Mindenekelőtt köszönettel tartozok a Békés Megyei Önkormányzat elnökének: **Zalai Mihály** Úrnak, aki szabadsága ideje alatt is azonnal felajánlotta a segítségét, melynek összege: 50.000,-Ft.

Köszönöm továbbá Várfi András Úrnak az önzetlen támogatását, úgy is, mint a Megyegyűlés alelnöke, úgyis, mint magánember.

Elismerés illeti azokat, akik további anyagi támogatás nyújtottak:

Balog Péter
Betkó József
Hangya Lajosné
Kissné Bálint Éva
Mozgáskorlátozottak Egyesülete Gyomaendrőd
Papp István
Tímár Attila
valamint a névtelen adakozók.

Nem utolsósorban tisztelet azoknak a fiatal embereknek, akik a munkálatokat rövid idő alatt, tisztességgel elvégezték.

Sokan, sokszor panaszkodnak arról, hogy az emberek nem törődnek mások elesettségével, gondjával, csak saját céljaik a fontosak.

Ennek most az ellenkezője bizonyosodott be: a kis család együtt maradt.

Vaszkó Sándorné
Élet Másokért Egyesület
elnöke

időarányos előirányzatnál, valamint a gázenergia szolgáltatás díja is jelentős túlteljesítést mutat. (77%) A Bárka Látogatóközpont szezonális jellege miatt a kiadása és bevétele is minimális összegű.

Év végéig még azonban néhány tényező befolyásolhatja a költségvetést: Pl.: a második félév adóbevételének teljesülése, a folyamatban lévő TOP-os és egyéb önkormányzati pályázatok, betervezett beruházások, felújítások megvalósulása, intézményeink finanszírozásának alakulása, a be nem tervezett többlet kötelezettségvállalás alakulása, előre nem tervezhető váratlan események, illetve nem utolsó sorban gazdasági társaságaink gazdálkodásának alakulása. Mindezek miatt megállapítható, hogy mind az intézmények, mind az önkormányzat részéről fegyelmezett gazdálkodás szükséges annak érdekében, hogy sem likviditási, sem finanszírozási problémák ne jelentkezzenek.

Lehóczkiné Timár Irén
alpolgármester

Békés Megyei Kormányhivatal Gyomaendrődi Járási Hivatal közleményei

További hírek és információk: www.bekesijarasok.hu

Telefon: 66/581-320

Új igazgató a Kormányhivatalnál

A Békés Megyei Kormányhivatal igazgatója személyében változás történt. **Dr. Takács Árpád**, a Békés Megyei Kormányhivatal vezető kormány megbízott 2017. augusztus 9-i hatállyal a kormányhivatal igazgatójává **dr. Krizsán Anettet** jelölte ki. Az igazgató asszony korábban a Békés Megyei Kormányhivatal Gyomaendrődi Járási Hivatala Hatósági és Gyámügyi Osztályát, azt megelőzően a Gyomaendrődi Járási Hivatal Gyámhivatalát vezette.

Dr. Krizsán Anett

Beszélgetés a sajtó képviselőivel

A Gyomaendrődi Járási Hivatal július 19-én kötetlen sajtóbeszélgetésre invitálta a járásban működő média képviselőit.

Dr. Pacsika György járási hivatalvezető átfogó tájékoztatást adott az első félév hivatali működésének legfontosabb eseményeiről. Kiemelte, hogy a kormányhivatali vezetés alatt ténylegesen érzékelhető a járások megerősítésének szándéka, és a mindennapi ügyintézés során az egységes jogértelmezés és jogalkalmazás valósult meg. Az eseményen említésre kerültek az első félév azon rendezvényei és programjai is, amelyek a hatósági munkán

túl a járás minél színesebb közéletét hivatottak segíteni. A hivatalvezető emlékeztetett arra, hogy kiemelten fontos kérdés a hivatal számára a tanuló ifjúság megszólítása, emiatt több, a fiatalokat érintő rendezvényre is sor került. A hivatalvezető például a Járási Nyílt Napot ismertette, mely alkalommal a végzős középiskolások tekinthetnek be a hivatali életbe. Tavasszal nagyszabású GINOP 521-es szakmai konferencia került megrendezésre, ahol közel 200 fő középiskolás diák kaphatott hasznos információkat az elhelyezkedési lehetőségekről. A hivatal kollégái fogyasztóvédelmi ismeretterjesztő programmal az általános iskolában tanulókat igyekeznek már kellő időben tudatos fogyasztóvá nevelni.

A sajtóbeszélgetés keretében a résztvevők egyetértettek abban, hogy a partnerség szellemében továbbra is folytatni kell a kialakult jó gyakorlatokat, az egész járás fejlődése és gyarapodása érdekében.

Protokoll szerinti ügymenet a járásban

A Békés Megyei Gyermekvédelmi Partnerségi Protokoll szakmai anyaga a Gyomaendrődi Járási Hivatal dísztermében 2017. június 27-én jelzőrendszeri értekezlet keretein belül került ismertetésre.

Az értekezletet dr. Pacsika György hivatalvezető nyitotta meg és köszöntötte az előadókat, valamint a megjelent jelzőrendszeri tagokat. Kiemelte, hogy a Békés Megyei Partnerségi Protokoll szakmai anyagának létrehozásával az eddigi együttműködés megerősítése történhetett meg.

Dr. Krizsán Anett, a Hatósági és Gyámügyi Osztály vezetője ismertette a Protokollban foglaltakat. Előadása során kiemelte, hogy a szakmai anyag célja az együttműködési partnerség szabályainak lefektetése, valamint a jelzőrendszeri tagok munkájának bemutatása. Megköszönte minden jelzőrendszeri tag eddigi áldozatos munkáját. Sándor Andrea címzetes rendőr őrnagy a Protokollt a rendőrség szemszögéből mutatta be. Előadása során kihangsúlyozta, hogy kiskorú veszélyeztetése esetén a rendőrség is jelzőrendszer tagnak minősül. A szakmai

prezentációkat követően Oltyán Sándor rendőr ezredes, kapitányságvezető, valamint Juhosné dr. Pleskó Ágnes járási vezető ügyész mondták el szakmai tapasztalataikat a jelenlévőknek.

Kiváló tanulók jutalmazása

A járásban működő köznevelési intézményekben kimagasló tanulmányi és sport eredményeket elért diákokat idén második alkalommal részesítette elismerésben dr. Pacsika György, a Gyomaendrődi Járási Hivatal vezetője.

A hivatalvezető köszöntő gondolataiban a járási hivatal és a köznevelési intézmények közötti jó kapcsolat kiépítésének támogatását, valamint a felnövekvő ifjúság magas színvonalú oktatásának és a tanulói sikerek elismerésének fontosságát hangsúlyozta ki.

Csáki Ágnes tanuló részére 2017. május 12-én a Rózsahegyi Napok, Deli Boglárka részére pedig 2017. június 12-én, a Kis Bálint Napok keretén belül adta át az oklevelet és az elismerést a hivatalvezető.

Az elismerések átadására a járás többi köznevelési intézményében – Wolf Anna tanuló részére a Szent Gellért Katolikus Általános Iskolában, Szeleczi Lilla részére pedig a Ványai Ambrus Általános Iskola és Művészeti Iskolában - az évzáró ünnepségen került sor.

Wolf Anna kiváló tanuló jutalmazása

Megyei híradó

MEGYENAP

„HAGYOMÁNY, ÉRTÉK, KÖZÖSSÉG”

A Békés Megyei Önkormányzat a tavalyi év sikerére alapozva idén is megszervezi a Megyénapot, ebben az évben 2017. szeptember 2-án a békéscsabai főtéren. A rendezvény célja, hogy ráirányítsa a figyelmet Békés megye értékeire, erősítse az itt élőkben az összetartozás érzését és egy értékes nappal örvendeztesse meg a kilátogatókat. Az esemény középpontjában az itt élő nemzetiségek kultúrája, a megyei és települési értékek, a hagyományainkat őrző kézművesek és élelmiszertermelők állnak.

A program reggel nyolctól este nyolcig tart. Fél kilenckor zenés felvonulás indul kikiáltóval, a Tótkomlói Fúvószenekarral, hagyományőrökkel, óriásbábbal és bábszínházi bohócokkal a Csaba Centertől a főtérrig. A megyénap hivatalos megnyitója fél tízkor lesz a megyeszékhelyi Szent István téren, majd a színpadon egész nap egymást követik a fellépők. Délelőtt a nemzetiségek mutatkoznak be, délután felkért megyei szereplők: a Cervinus Teátrum, a Tabán Néptáncgyűttes, a Békéscsabai Jókai Színház és a Balassi Táncgyűttes. A gyerekek szórakoztatásáról a Békéscsabai Napsugár Bábszínház gondoskodik, délután Beliczai Balázs a felnőtteket veszi célba.

A Békés Megyei Értéktárban szereplő tételeket külön faházakban mutatjuk be, valamint oklevéllel köszönjük meg azt illetékeseknek azt, hogy az értéktárba javasolt felterjesztésekkel közreműködtek a települési illetve megyei értéktár bővítéséhez. Ebben az évben az előző évi Megyénap óta a Békés Megyei Értéktárba bekerült öt új érték felterjesztője illetve tulajdonosa vehet át díszoklevelet. A csabai és gyulai kolbász mellett a Körös-Maros Nemzeti Park, a magyar biliárd, a 8 tojásos száraztészta, a Körös Völgyi Sokadalom, a békési szilvalekváros papucs, a Tessedik Táncgyűttes, a Hudák kézi szövőműhely is látható majd a Megyénapon, csak néhányat emelve ki az értékek körül. A cél az, hogy minél több értéket ismerhessenek meg az érdeklődők interaktív módon, a Nóniusz lófajta rendhagyó módon mutatkozik be: sétakocsikázásra invitálják a szervezők a vendégeket. A vállalkozó kedvűek hintóba ülhetnek, amelyeket mezőhegyesi nóniusz lovak húznak, így kocsikázhatnak Békéscsaba belvárosában. A nap folyamán a Békés Megyei Értéktárban szereplő Gyulai Kutyás Agility Szabadidősport Klub is tart bemutatót.

Napközben a nemzetiségek hagyományos ételeket készítenek és kóstoltatnak az érdeklődőkkel, hagyományait, értékeit, kulturális, gasztronómiai kincseiket faházakban mutatják meg.

Megszervezzük Békés megye legnagyobb kézműves vásárát és termelői piacát, ahol 60 megyei illetékességű kézműves és termelő portékája látható, legyen az a gasztronómia, a művészet, a kultúra területéről való.

A gyerekprogramokra külön hangsúlyt helyezünk, egy játszósátrat állítunk fel, ahol kézműveskedhetnek, kreatív játszótéren tehetik próbára ügyességüket, tudásukat. A nap folyamán agyagozás, nemezelés, rongybaba készítés, fadaragás, gyöngyfüzés és sakk várja őket, és egy meglepetést is tartogatunk számukra.

A programok sorában helyet kapnak a katonai hagyomány-

örzők, őseink katonai ruházatát, fegyverzetét, harcmodorát egy plusz helyszínen óránként (10.00, 15.00, 16.00, 17.00 órai kezdettel) bemutató formájában ismertetik meg a közönséggel. A katonai hagyományőrző csoportok mellett helyet kapnak a határvidászok, a honvédség és a MATASZ is.

Az első Megyénaphoz képest újdonsággal is szolgálunk, a tavalyi év sikerén felbuzdulva idén több mesterség-bemutatóval várjuk a közönséget: bőrműves, fazekas, hímző mutatja be mestersége rejtelseit, valamint lesz mézeskalácssütés és díszítés is. Szintén újdonság idén, hogy a nap folyamán négy alkalommal megyei kézműves termékeket sorsolunk ki tombolán azok között, akik kollégáinknál regisztrálnak.

Az esemény fővédnöke ebben az évben Fazekas Sándor földművelésügyi miniszter.

A rendezvényt támogatta a Földművelésügyi Minisztérium, az Emberi Erőforrások Minisztériuma, a Nemzeti Művelődési Intézet, a Békés Megyei Népművészeti Egyesület, Békéscsaba Megyei Jogú Város, a Bora Kft., a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara, a Békéscsabai Médiacentrum, a Békés Megyei Hírlap, a Csaba Rádió, a Mega Rádió és a Rádió 1.

Katolikus oldal

KINDELMANN GYÖZÖ: A „SZERETETLÁNG” JÉZUSHOZ VEZET BENNÜNKET

Kindelmann Győzöt, a Szeretetlen mozgalom nemzetközi koordinátorát kérdeztük a „szeretetlen” lelkeségről és a Szeretetlen mozgalomról.

A Szeretetlen magyar eredetű katolikus lelkeségi világmozgalom, amely az egyház tanítását vallva igyekszik megvalósítani az úgynevezett Szeretetlen Lelki Naplóban rögzített tanításokat. A Szeretetlen Lelki Napló Kindelmann Károlyné Szántó Erzsébet 1961 és 1983 között Jézustól és Szűz Máriától kapott magánkinyilatkozásait tartalmazza. Ennek teológiai vizsgálat, kritikai kiadása 2010-ben jelent meg a Szent István Társulatnál, Erdő Péter bíboros ajánlásával. (A kötetről 2010. október 20-i számunkban recenziót közöltünk – a szerk.) A Szeretetlen Mozgalom 2014 őszén, Kolumbiában megrendezett világgöyngreszuszán a küldöttek a mindenki által csak Erzsébet asszonynak nevezett alapító unokáját, Kindelmann Győzöt választották meg nemzetközi koordinátornak.

– Mikor jött létre a Szeretetlen mozgalom?

– Kezdetben a „szeretetlen” mint lelkeség terjedt el; a hetvenes években először Magyarországon, később minden kontinensen. A korra jellemző, hogy a Lelki Napló elsőként németül jelenhetett meg, aztán az évek során százezres példányban fogyott el. Ez alapján közel húsz nyelven készültek fordítások. Hatalmas lendületet adott a lelkeség elterjedésének a spanyol fordítás, melyet az akkor Ecuadorban élő magyar jezsuita, Róna Gábor atya készített. Ennek köszönhetően a lelkeség egész Latin-Amerikában elterjedt, s emiatt kezdeményezte Bernardino Echeverría Ruiz ecuadori bíboros a Szeretetlen mozgalom létrehozását 1995-ben.

– Melyek a Szeretetlen mozgalom főbb jellemzői?

– Három fő jellemzője van a társulásnak: máriás, eucharisztikus és karizmatikus. Máriás azért, mert a „szeretetlen” a Szűzanyától kapott kegyelmi erő az életünk megszentelődésére; eucharisztikus, mert kérései által Mária az Oltáriszentségben jelen lévő Jézushoz vezet bennünket, miközben bűnbánatra, böjtre és engesztelésre hívja gyermekeit. Karizmatikus pedig azért, mert a „szeretetlen”-ot olyan lelkesedéssel, dinamizmussal terjesztik világszerte, mint amilyen tüzes hittel, hevülettel hirdették Jézus örömhíret az első keresztyének. A mozgalom követőinek legfőbb törekvése a Jézus Krisztussal való bensőséges egyesülés és az életszentség elérése, valamint az újrevangelizálás, a lelkek megmentése, saját és felebarátaink bűneinek jóvátétele az engesztelés által.

– Hány tagja van a mozgalomnak világszerte és Magyarországon?

– Nagyon nehéz ezt felmérni. A „szeretetlen” lelkeség ugyanis sokkal több helyen ismert, mint ahány helyen a mozgalom jelen

van. Ráadásul ahhoz, hogy valaki tagja legyen a társulásnak, általában nem szükséges hivatalosan elköteleződni. Elegendő, ha valaki elfogadja szívében az alapszabályunkban lefektetett ajánlásokat. Ez a rózsafüzér imádság, az evangélium megélése, annak hirdetése, és a lelkeségünk szerinti engesztelés, ima és böjt. Ezek valójában az egyház által is ajánlott eszközök a megszentelődésre. A kérdésre válaszolva: világszerte 5-7 millióra tehető a „szeretetlen” lelkeségét elfogadók száma. Magyarországon 130 imacsoportunk van, a nyilvántartott tagok száma néhány ezer fő, de ennél sokkal többen ismerik magát a „szeretetlen”-ot. Ez abból is nyilvánvaló, hogy a Lelki Naplóból már az 1980-as években több tízezer példány jutott el hazánkba – akkor még külföldről.

– A hivatalos egyház hogyan viszonyul a mozgalomhoz?

– Szinte mindenütt a világon, ahol mozgalomunk megjelent, megkapta a hivatalos egyházi elismerést. Magyarországon Erdő Péter bíboros 2009. június 6-án, nagymamám születésnapján a kispesti Jézus Szíve Templomban hirdette ki a „Mária Szeplőtelen Szívének Szeretetlenja Mozgalom” jóváhagyását, melyhez azóta csatlakoztak a veszprémi és a kalocsai kecskeméti főegyházmege főpásztorai is. A Szent István Társulatnál megjelent, teológiai-ig megvizsgált és jóváhagyott Lelki Naplóhoz is Erdő Péter bíboros írt Előszót, hangsúlyozva, hogy a mozgalom, „amely a világon számos egyházmegyében püspöki elismeréssel működik, és keletkezésének helyén, itt, Magyarországon is elevenen él, hitelesen katolikus lelkeséget és Mária-tiszteletet hordoz”.

– Milyen feladatok hárulnak Önre a Szeretetlen mozgalom nemzetközi koordinátoraként?

– Szinte minden magánkinyilatkoztatás körül teremnek vadhajtások, ezért egyik legfőbb feladatunknak tartom, hogy ezeket lenyegessek. Alapvetően fontos ugyanis, hogy hűségeseink legyünk az egyház tanításához, és engedelmesek a hierarchia iránt. Még akkor is, ha az utóbbi egyesek számára olykor neheznek tűnik. Mozgalomunk az egyházban született, és az egyházban kíván élni és fejlődni. Nemzetközi koordinátorként következetesen képviselem ezt az álláspontot. A másik lényeges feladat, hogy megismertessük a „szeretetlen”-ot azokban az országokban is, ahol még nem hallottak róla. Ugyanilyen fontos, hogy megszabjuk a lelkeségi irányokat, melyek mentén haladnunk kell; a közeljövőben például a misszióra fogjuk helyezni a hangsúlyt.

Magyarországon szinte ismeretlen az a karizmatikus lelkesedés, amely Afrikában, Latin-Amerikában, vagy éppen a Fülöp-szigeteken mindennapi tapasztalat. A Szeretetlen mozgalom rendezvényei ott hatalmas társadalmi megmozdulások is egyben. Ha például Brazíliában egy életvédő felvonulást szervezünk, az sok-sok ezer embert vonz, de missziós rendezvényeinkben is több tízezres stadionok telnek meg. Itthon még a legdinamikusabb mozgal-

mak esetében is nagy boldogság, ha 6-7 ezer ember összegyűlik ilyenkor. A Szeretetlen mozgalom mindenütt egyértelműen kiáll a katolikus egyház tanítása mellett. Kiemelkedően fontos számunkra a karitatív tevékenység is. A polgárháborúval sújtott Kongóban például árvaházat tart fent az ottani közösség, egy karmelita szerzetesnő vezetésével.

Amikor a lelkeségünk terjesztéséről beszélünk, mindig az evangelizációt értjük alatta. A Lelki Naplóban ugyanis a Szűzanya így definiálja a „szeretetlen”-ot: „Szívem Szeretetlenja maga Jézus Krisztus.” Tehát, amikor a „szeretetlen”-ot hirdetjük, egyúttal Jézushoz, sőt, egyenesen az Oltáriszentséghez hívjuk Mária segítségével az embereket. II. János Pál pápa mondta egyszer: „Azok az egyházi mozgalmak, amelyeknek nem az Eucharisztia a központja, inkább csak politikai pártokhoz hasonlítanak.” Nos, számunkra az Eucharisztia-ban jelen lévő Krisztus a központ – Jézus, aki képes megújítani minden életet, képes begyógyítani minden sebet.

– Az Ön édesanyja korán meghalt, édesapja súlyosan megbetegedett, ezért Önt és két testvérét Erzsébet asszony nevelte fel. Milyen emlékeket őriz a nagymamájáról?

– Lehetetlen erre néhány mondatban válaszolni. Valahányszor kinyitom a Szeretetlen Lelki Naplót a gyerekkoromra utaló bejegyzésnél, mindannyiszor elrészényülök a következő sorokat olvasva: „Három kisfiú volt: egy-, kettő- és háromévesek, kis csecsemők. Édesanyjuk hirtelen halt meg, a kis árvákat senki nem fogadta el. Én akkor fejeztem be hat gyermekem felnevelését özvegyen. Nagyon elfáradtam, pihenni szerettem volna, de ezt nem tettem meg. Újra előről kezdtem a nevelést három kisgyermekkel. Kettőt vittem a bölcsődébe, egyet az óvodába. Ebben az időben az Úr Jézus állandóan betáblázta lelkemet az Ő rendkívüli isteni közléseivel, és így folytatódtott az én nehéz életem, a fiam nagy bánatával együtt. A három kis árvát tizenhat éven keresztül neveltem. Ez alatt a tizenhat év alatt a fiam is súlyos beteg lett, nyolc évig le volt százalékolva. Így egyre nehezebb lett az életem, a három eleven fiú, a súlyos beteg apa és az Úr Jézus és a Szűzanya állandó kéréseinek és közléseiknek is teljes szívemből és erőmből eleget tettem, ahogy Ők irányítottak, vállalva minden megaláztatást, gúnyt és megvetést.”

Gyermek- és fiatalokom éveiben számtalanszor megtapasztaltam, hogy amit az Úr Jézus és a Szűzanya kért a nagymamától, azt ő „aprópénzre váltotta” a mindennapok során. Élete tele volt áldozattal és lemondással. Az utóbbi különösen nehéz lehetett számára, mert – saját bevallása szerint is – ellentmondást nem tűrő, az akaratát tűzőn-vízen keresztülvivő alaptermészete volt. Földi halála óta állandóan érzem a jelenlétét, azt, hogy Isten országában folyamatosan közbenjár értünk Krisztusnál.

Bodnár Dániel/Magyar Kurír
(folytatjuk)

SEGÍTSÜNK!

Gyomaendrődön, a Vásártéri lakótelep Pásztor János úti 31/A lépcsőházában 2017. július 12. hajnalán tűz ütött ki, amely 11 lakásban óriási károkat okozott. Mi, gyomaendrődi kereszténydemokraták, miután a helyszínt megtekintettük, úgy gondoltuk, hogy gyűjtést kezdeményezünk a károsultak javára. Megkeresésünkre Czank Gábor atya, az Endrődi Szent Imre Katolikus Templom plébánosa is felajánlotta segítségét, és az augusztus 20-ai ünnepi szentmisére gyűjtést hirdetett, és a perselypénzt a károsultak számára felajánlotta. Kérjük, hogy együttérzésüket ki-ki anyagi lehetőségei függvényében a Templárius Alapítvány

nevére, külön erre a célra nyitott alszámlára történő befizetéssel fejezheti ki. Számlaszám a következő: 5 3 2 0 0 1 5 - 11103303. A közlemény rovatban kérjük beírni: A tűzeset károsultjainak megsegítésére. A segítés home banking (internetbank) szolgáltatással is teljesíthető. Áram nélkül élnék már két hónapja a lakók. Fogjunk hát össze, nyissuk meg szívünket, bármennyivel tudjuk, enyhítjük a lakók kárát.

Segítő jó számdékuat előre is köszönjük a károsultak nevében.

„A szeretet egyre inkább gazdagodjék bennetek.” Fil. 1,9

KÖSZÖNET

Köszönetet mondunk mindazoknak, akik együtt ünnepelték velünk 25. házassági évfordulónkat.

Istennek hála: adva: az Ungvölgyi család

Evangelikus

hírek

A könyvnyomtatás és a reformáció

A reformáció 500 évvel ezelőtt kezdődött, 2017-ben jubileumi évet írunk. Németországból indult ki Luther Márton tanai nyomán. Az evangélikusok Luther követőinek mondják magukat.

A könyvnyomtatás nagy szerepet játszott a tanok gyors terjesztésében először Németországban, majd azt követően Európában. A reformáció nem lett volna a könyvnyomtatás nélkül az, amivé vált. A könyvnyomtatás és a reformáció tehát segítette egymást. Luther Márton és követői azonnal felismerték a könyvnyomtatás jelentőségét, és azt a reformáció ügyében azonnal fel is használták. És ami nagyon fontos: a nép anyanyelvén tették ezt – hiszen így válik sokak számára érthetővé, befogadhatóvá Isten üzenete –, ugyanakkor ezzel a ténykedésével Luther megteremtette a német irodalmi nyelvet is.

Luther 1517. október 31-i fellépése után két évvel már öt követő egyházi nyomdászat működik Wittenbergben. 1522-ben jelent meg Luther Újtestamentum-fordítása, 1524-ben a *Zsoltárok könyvéé*, 1534-ben pedig az Ótestamentumé. Míg Luther fellépése előtt, 1513-ban egész Németország területén összesen kilencven könyvet nyomtattak, addig 1518-tól 1523-ig, öt év alatt egyedül a kis Wittenbergben hatszáz kiadvány látott napvilágot. S a kinyomtatott művek száma évről évre nőtt. 1513-mal szemben 1522-ben a német nyomdászvárosokban egyetlen év alatt 677 kiadvány jelent meg, hét és félszer annyit, mint kilenc évvel korábban. Tehát így hatott egymásra a reformáció és a könyvnyomtatás.

A kiadványok számánál még meglepőbb a példányszám. Luthernek *A német nemzet keresztjén nemességéhez* című röpirata 1520-ban négyezer példányban – az addig ismert legnagyobb példányszámában – jelent meg, s három hónap alatt elfogyott. Teljes bibliafordítása pedig 1555-ig százhuszezer példányban (!) kelt el. Ezt a négyezévtől évvel ezelőtti rekordot ma sem könnyű – sőt *na nem könnyű* – elérni.

Luther nemcsak azt ismerte fel, hogy az egyház szempontjából a könyvnyomtatásnak milyen óriási jelentősége van, hanem azt is, hogy a nyomtatott kiadványokat népkönyvekké kell tenni, és minél több emberhez el kell juttatni őket. Mint szerző és nyomdai megrendelő nagyvonalúan fejlesztette tovább az olcsó könyvről való elgondolást.

A magyar nyelvű könyvnyomtatás beindulása Magyarországon is egyre gyorsabban és egyre több emberhez juttatta el Isten üzenetét. Magyar diákok, akik német egyetemeken tanultak, nemcsak Luther tanait hozták haza magukkal, majd hirdették, hanem elhozták annak a technikai vívmánynak az ismeretét is, amely emberi találmányként Isten ügyének a szolgálatába állt: a könyvnyomtatást. A 16. században a magyar reformátorok nemcsak szóval hirdették Isten igéjét, az evangéliumot, hanem többen közülük nyomdát is alapítottak – így például *Dévai Bíró Mátyás*, *Batizi András*, *Sylvester János*, *Heltai Gáspár*, *Honer János*, *Bornemisza Péter*. Tevékenységük a magyarországi reformáció és a könyvnyomtatás összefonódását bizonyítja. És ami a lényeg: a nyomtatott betű magyar nyelven jelent meg és jutott el mindenkire. Sylvester János Újtestamentum-fordításának ajánlásában erről így ír:

„Azki zsidóul és görögül, és vígre diákul
Szól vala rígen, szól néked az itt magyarul:
Minden nípnek az ű nyelvín...”

Milyen csodálatos, hogy Isten embereket választ ki ebben a földi világban és előkészíti a kort is arra, hogy az igazság minden emberhez eljusson. Bárcsak mindannyian meglátnánk annak a jelentőségét, hogy a Biblia anyanyelven történő olvasása milyen nagy kincseket rejt számunkra.

Dr. Juhász Géza nyomán írta Fülöp Mónika lelkész

CIVIL SAROK

1997-2017 JUBILEUMI ÉV – „LÉLEKKEL EURÓPÁÉRT”

TEMPLÁRIUS ALAPÍTVÁNY

Megkérem Ungvölgyi Jánost, az Alapítvány kuratóriumi elnökét, hogy mutassa be eddigi tevékenységüket és eddig elért eredményeiket.

A Templárius Alapítvány a Templomos Lovagrend civilszervezete. Idén ünnepli megalakulásának 20. évfordulóját.

Fő célunk és feladatunk, hogy a rászorulókat segítsük erkölcsi és anyagi értelemben egyaránt. Ennek érdekében rendszeres jelleggel táborokat, konferenciákat és egyéb szabadidős ifúsági rendezvényeket szervezünk.

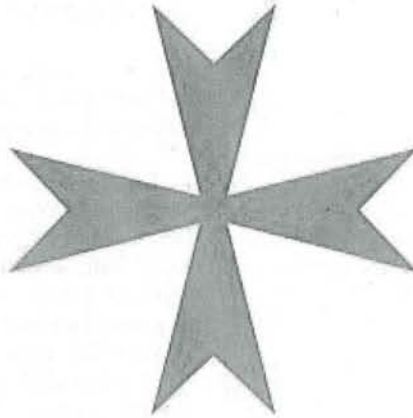
1997. szeptember 30-tól (alapításunk óta) bekapcsolódtunk a Kanadai Rákóczi Alapítvány Magyarságismereti Mozgótábor programjába, mely mára Európai Unió hírvé program lett. A Károly-díjjal kitüntetett program immár huszonkettő éves múltra tekint vissza. A tábor Magyarországi programjait, és minden egyéb szervező munkáját a Templárius Alapítvány közel 50 fős önkéntese végzi évről-évre. Az utóbbi hat évben a gyülekező és találkozó nyitó napja Gyomaendrődön volt, ami alapítványunk székhelye is egyben. Az utolsó három évben pedig már Mezőtúron fogadjuk a táborozókat. A Rákóczi Tábor legfontosabb eredménye, hogy minden évben más és más 150 fő határon túli fiatal érkezik hazánkba. A legfőbb célunk, hogy az értelmiségi réteget otthonmaradásra biztassuk.

- Muhiban minden évben megemlékezünk a Tatárjárás évfordulójáról, arról, ahol történelmi tény, hogy nyolcvan templomos lovag halt meg Magyarországot és IV. Béla királyért. A király így megmenekülhetett. Feltételezéseink szerint visszatérve Cress szigetéről (a mai Horvátország területéről) megcsinálhatta a II. Honalapítást. Ennek eredménye felbecsülhetetlen a magyarság szempontjából.

- Az adományozás és karitatív munka a Templárius Alapítványnak szívügye. 2001 óta foglalkozunk adományozással. Több száz családot ajándékoztunk meg karácsony előtt, a nagybőjti időben. 2008-ban olyan szintre emelkedett a program, hogy az Európai Bizottságban kezdeményeztük az „Európai Adományozás Napja” bevezetését. Munkánkat nagymértékben segítette Dr. Surján László volt Unió Néppárti Képviselő.

- A fiatalok sportolását is fontosnak tartjuk. Így csatlakoztunk a MÉSE - az Magyar Éjszakai Sport Egyesület programjához. Közel hat éve, hogy minden héten, pénteken este / éjszaka asztaliteniszre hívunk minden fiatal. Ezzel a drog és bűnözés ellen is sokat teszünk, tehát eredménye mérhető. Nagyon népszerű a program, hiszen hetente közel 30 fő diák vesz részt a programokon, és a különböző versenyeken.

- Lélekkel a Vidékért Tudományos Konferencia sorozatot szerveztünk Gyomaendrődön, Ópályiban és Noszvajon (Békes megye, Szabolcs-Szatmár-Bereg megye és Heves megye). Előadásainkkal felhívtuk a figyelmet a vidék szerepére és a vidék meg-

tartó erejére. A Család Keresztény erkölcsi szemmel I. II. (Család Konferencia) konferenciánkon pedig (amit 2015-ben rendeztünk nagy sikerrel Budapesten és Pécsen) országos elismertséget és népszerűséget szerezhettünk a Templárius Alapítványnak. Kassán 2016. július 21-24. között szerveztük meg a „Közös ügyünk az Irgalmasság éve jegyében” nemzetközi konferenciánkat.

Milyen társadalmi szükségletet kíván kielégíteni a civilszervezet? Miben mérhető ennek társadalmi hatása?

Az Alapítvány hiánypótló társadalmi szükségletet kíván kielégíteni, amivel a magyarság megmaradásért naponta lehet tud tenni. Ezek olyan feladatok, amit eddig is folyamatosan végeztünk, és ezután is szeretnénk folytatni. Társadalmi szükséglet az, hogy egyre kisebb legyen a leszakadó rétegek és családok száma Magyarországon. A leirtakat számos programmal, táboroztatással és konferenciákkal segítjük. Az elvégzett munkáról folyamatosan beszámolunk honlapunkon és az országos írott sajtóban és médiumokban egyaránt. Erről készítettünk videó felvételeket is, és levetítjük, és jó példaként ezt megmutatjuk a helyi és országos közösségnek is. Így széles társadalmi körben értesülnek a szerteágazó munkánkról az emberek. Ezt többek között a Kassai Nemzetközi Konferenciánkon is megtettük.

Milyen programokat terveznek a 20. évfordulón?

Folytani szeretnénk az eddigi munkánkat. Szeptember 30-án, szombaton egy hálaadó szentmisén veszünk részt, ahol megköszönjük Istennek az eddigi munkánkat.

Újból részt vehetünk az „V. Kulturális Közfoglalkoztatási Program” - ban, melynek keretében két fő foglalkoztatását tudtuk elérni a Nemzeti Művelődési Intézet jóvoltából. Így a Templárius Alapítványon keresztül a kulturális tevékenységünket is tovább erősíthetjük. Fontos megemlíteni, hogy Gyomaendrőd Város Önkormányzata közművelődési megállapodást kötött velünk.

Szeretnénk Tapolcán, Budapesten és Gyomaendrődön egy-egy Alapítványi irodát nyitni. Továbbá Pilisszántón az Alapítvány nevében van egy közel 1 Ha területű föld, ahol egy Zarándokházat szeretnénk felépíteni.

Sok munka van mögöttünk. Bízunk benne, hogy a 25. évet méltóképpen megünnepelhetjük. Addig is kérem, hogy segítsék munkánkat, amiről bővebben tájékozódhatnak a www.templarius.hu weboldalon keresztül.

Köszönöm a beszélgetést.

Hegedűs Bence

Gyomaendrődiek V. világtalálkozója

A gálaműsor fellépői: Veréb Judit énekművész, Bátki Fazekas Zoltán operaénekes, Mészáros Tibor színművész, Kiszely Zoltán színész, Merényi Nicolette operaénekes, Vozár M. Krisztián zongoraművész, Dinya Milán zongoraművész, Papp Lilla, Polányi Éva, Cserenyecz Éva, Kállai Ferenc Alapfokú Művészeti Iskola tanárai, Sutyymba zenekar, Körösminti Táncegyüttes, Rumba Táncsport SE, Kelemen Erika Tánciskola, Színfolt Mazsorett Csoport, Gyomaendrődi Zenebarátok Kamarakórus, és még sokan mások.

Szombaton az endrődi Népligetben tartották a XIX. Nemzetközi Halfőző Versenyt, melyre idén 18 csapat nevezett 27 féle hal-étellel. A verseny délelőtt 11 órakor Toldi Balázs polgármester és Dankó Béla országgyűlési képviselő köszöntőjével kezdődött meg. A rendezvény programját a fellépők között egy erdélyi néptáncos delegáció is színesítette, akik a megnyitó ünnepségen kis ajándékkal lepték meg a házigazda gyomaendrődi polgármestert.

Az este a kultúráról és a szórakozásról szólt. A Határ Győző Városi Könyvtárban Dinyáné Bánfi Ibolya könyvtárvezető és Toldi Balázs polgármester ismertette meg a látogatókat az intézmény új épületével, majd egy pohár borral koccintottak a megnyitás alkalmából. A könyvtári programot a Song4You együttes koncertje zárta. Az Endrődi Tájház és Helytörténeti Gyűjteményben Bella János endrődi származású, Németországban élő művész „Lírai visszaemlékezés az ezredfordulón” című verseskötetének bemutatójára zajlott. A kötetet Dr. Szonda István mutatta be, melynek egyes részleteit Polányi Éva és Cserenyecz Éva tolmácsolásában lehetett hallani. Ezen programok közben a Vidovszky Béla Városi Képtár és a Kner Nyomdaipari Múzeumot is belépő nélkül lehetett látogatni.

Az eseménydús nap fáradalmait a Liget Fürdőben megrendezett éjszakai fürdőzés során lehetett kipihenni.

Az augusztus 20-i nemzeti ünnep délelőttjén a járási hivatal dísztermében Toldi Balázs polgármester „Fejlesztések Gyomaendrődön” címmel előadást tartott, mely során a hallgatóság megismerhette az önkormányzatnak a következő 2-3 évre szóló célkitűzéseit. Polgármester úr beszámolt arról is, hogy 23, a közösségi tereket, a szolgáltatásokat és a mindennapokat közvetlenül is érintő fejlesztésekre nyújtottak be pályázatokat. A 2 milliárd 881 millió forint értékű pályázati forrással és a hozzáadott önkormányzati önerővel megvalósulni tervezett beruházási elképzelések nagy kihívást jelentenek majd az önkormányzat és annak intézményei számára. A cél egy élhetőbb város megteremtése. Az esős időjárás ellenére többen igénybe vették a városnéző DOTTO sétavonatozást is.

Délután a rossz időjárásra tekintettel a református templomban került megrendezésre az államalapítás ünnepe. Az eseményen Toldi Balázs polgármester köszöntője és Dr. Pacsika György járási hivatalvezető ünnepi beszéde hangzott el. Ezt követően a történelmi egyházak képviselői mondtak áldást és szentelték fel az új kenyeret. Végezetül Toldi Balázs polgármester megszegte az új kenyeret, melyet a megjelentek közösen elfogyasztottak.

Gyomaendrőd tortája

Az V. Főtéri Sokadalom keretében az érdeklődők ingyenesen megkóstolhatták Gyomaendrőd 1500 szeletes tortáját, mely az I. Torta- és Süteménysütő versenyen első helyezést elért Patakiné Sztanyik Rita receptje alapján készült.

Képek: ASZ Foto

5500 Gyomaendrőd,
Kossuth u. 31

Nyitva: Hétfő-Péntek: 7-17
Szombat: 8-12

Telefon: +36 (30) 2780-405

Felhívás

2017. szeptember 23-án, szombaton de. 10 órakor az endrődi Szent Imre Katolikus Templomban lesz a 7 iskola (Décspáskumi, Ugari, Polyákhalmi, 4 öregszőlői - Tímárcsáki, Szent Imre) hagyományos miséje.

Tisztelettel: Pésó Béláné ny. t.

Endrőd néprajza

Rovatvezető: Dr. Szonda István

Egy endrődi ballada történeti kérdései

(A Szosznják Lajos ballada születésének körülményei a történeti források és visszaemlékezések tükrében)

Szosznják Lajos balladája

Hallottátok, ezerkilencszáztízben
Hogy mi történt az endrődi községben?
Szosznják Lajos éjjel ment a faluból,
Eléje állt hat legény a malomnál.

Szosznják Lajos összetette két kezét,
Úgy könyörgött hagyják meg az életét.
De mivel, hogy dühös volt ám a banda,
A tíz ujját az ásóval levágta.

Gombkötőné kiállott a kapuba,
Onnan kérdi végbe ment-e a munka.
-Végbe anyám, megszabadult a lányom,
De minékünk sötét börtön az ára.

Szosznják Lajost feltették egy tragacsra,
A feje fejszével be volt vagdosva.
Piros vére a földet befestette,
Weisz dokornál a lelkét kilehelte.

Szelei Izidor egész éjszaka,
A kocsmában legényeit itatta.
Igyunk fiúk, megfizeti valaki,
Szosznjáknak ma éjjel meg kellett halni.

A hat gyilkost kísérik a börtönbe,
Szosznják Lajost viszik a temetőbe.
Gyászlegények, oda a szabadságtok,
Egy pár pohár borért oda adtátok.

Kisendrődön megszólalt a nagyharang,
Húzza aztat tizenhárom vadgalamb.
Gyertek lányok, öltözzünk feketébe,
Kísérjük ki Lajost a temetőbe!

A Központi temetőben van egy sír,
Oda jár egy szőke asszony mindig sír.
Kelj fel Lajos, ne epeszd könnyemet!
Nem kelek fel, mert agyonütöttek!
(Vaszko Irén gyűjtése)

Endrőd folklór kincse gazdag az archaikus hagyományokban, melynek alapját a katolikus vallás teremtette meg. 1926-ban Bartók Béla gyűjtött népdalokat Endrődön. (Fasang 1981.) Erdélyi Zsuzsanna 1970-ben több archaikus imát gyűjtött Vaszko Irén tanárnő segítségével. Beck Zoltán Békés megyei népszokások gyűjtésekor vett fel értékes anyagokat és közölte a Háromkirályjárás Endrődön-t. (Beck.1974:105-112.)

Külön figyelmet érdemel a község ballada kincse, mely az országosan elterjedt változatokon kívül, néhány helyi ihletésű, új stílusú balladát őrzött meg. Az országosan énekelt változatok közül a Jaj de széles, jaj de hosszú az-az út (Pápainé balladája), a Szegvári Katica, Szegvári Mariska, a Szendre báró lánya, az Angeli Borbála, Mi baja, mi baja, Farkas Julcsa a legismertebbek. A helyi ihletésű balladák a Tímár Brigitta balladája, Zsombok Böske balladája, a Három betyár balladája, a Bíró Margit, a Jaj Istennem milyen dolgok történtek és a Szosznják Lajos balladája.

„A különféle helyi balladák és históriás rémtörténetek pedig látható hatáskeltésre, naturalista részletezésre törekednek. E rémhistóriák legkevésbé a gyilkosság motiválásával törődnek, inkább a kiváltott hatást és ellenhatást részletezik.” (Katona.1998:205-206.)

Az adatközlők egyöntetűen a legismertebbnek és legkedveltebbnek a Szosznják balladát

tartják. A Szosznják ballada a megtörtént eseteket feldolgozók közül a leghitelesebben adja vissza a történetet, mely 1910-ben történt Endrődön, az Öregszőlőt és Endrődöt összekötő, Kondorosi út (Apponyi út) mellett lévő kocsmában, illetve malomépület istállójában.

Szosznják Lajos 1883 december 1-jén született földműves családban Endrődön.

Szülei: Szosznják Mátyás és Nehéz Anna. Szosznják Lajos házasságot kötött Gombkötő Ilonával Endrődön, 1907. november 13-án. Gombkötő Ilona szülei: Gombkötő Imre és Szujó Anna.

(Szent Imre Római Katolikus Plébánia Házassági és Halotti anyakönyvéből)

A visszaemlékezők így mesélték el a történetet:

„Szosznjákék kint laktak Öregszőlőben. Gombkötőnének kocsmája volt a Kondorosi út mellett, melyben Szelei Izidor volt a kocsmáros. Szosznják eljárt dolgozni és Szosznjákné jóba lett Szelei Izidorral. A dolog kiderült és nagy botrány volt belőle. Szosznják ütötte-verte a feleségét” (Szonda I. gyűjtése 2004.1.) - de a szerelmesek nem szakították meg kapcsolatukat. Ilyen előzmények sarkallták Gombkötőné (Szosznjákné édesanyját) és Szelei Izidort, a szerelmeit, a gyilkosság kitervelésére. Felbéreltek hat legényt a gyilkosság elkövetésére. A gyilkosság éjszakáján a Gombkötőné kocsmájában, melyet ma „Szakálos-féle” kocsmának emlegetnek, ma is kocsmá „Két Úr” néven. Szosznják Lajos és a felbérelt legények ebben a kocsmában ittak. „A kocsmában megfenygették Szosznjákokat, ő megijedt és elindult hazafelé Öregszőlőbe, de az ásókkal, baltákkal felszerelkezett - dühös banda - a malomnál utolérte. Szosznják bebújt a kocsmába és ott álló jászola alá és onnan rángatták ki a gyilkos legények. Az ujjait ásóval levágták, valamint a fejét teljesen szétromcsolták.” (Szonda I. gyűjtése 2004.2.) Az egyik adatközlő úgy hallotta az édesapjától, hogy még egy embert agyonütöttek, ugyanis Szosznják védelmére kelt az egyik sógora, valamelyik Gombkötő fiú és úgy tudja, hogy ő halt meg Weisz dokornál (erre nem találtam bizonyítékot a Halottak anyakönyvében) és Szosznják ott helyben a malomnál szörnyet halt. „Az ujjait egy kosárba szedték össze. A malom éjjeliőre szaladt a csendőrkéért. A gyilkosok ezután visszamentek a kocsmába és tovább ittak.” (Szonda I. gyűjtése 2004.2.) Arra a kérdésre, hogy: Kik voltak a gyilkosok? - a visszaemlékezők nem tudtak pontos választ adni. Valószínűleg benne volt Gombkötőné valamelyik fia, de az biztos, hogy mind Öregszőlősi volt.

Weisz Aladár volt ebben az időben a község orvosa. Rendelője az Endrődi utcának közepe táján volt. Az épület ma is áll, ügyvédi iroda működik benne.

A Halottak anyakönyve a következő bejegyzést őrizte meg:

„Halálózás éve, hava és napja: 1910. március 4.

A megholtak vezeték- és keresztnéve, társadalmi állása; házastársának neve:

Szosznják Lajos, napszámos, római katolikus, Gombkötő Ilona férje.

Lakhelye: Endrőd 1/86.

Életkora: 26 év

Betegség vagy a halál más neme: agronomsolás

Temetkezés helye és ideje: Központi temető 1910. március 5.

A temetést végzőnek neve és hivatala: Domjányk István káplán

Észrevételek: Agyonütötten. Holtteste törvényszéki boncolás után hatósági engedély mellett a hullaházba temetett el.” (Szent Imre

Róm. kat. Plébánia, Megholtak anyakönyve)

A gyilkosok illetve az egyik felbujtó büntetéséről nincs hír. Viszont Szelei Izidor, mint felbujtót bebörtönözték, úgy emlékezik adatközlő, hogy „...tán, öt évet ült” (Szonda I. gyűjtése 2004.2.) A börtönbüntetés letöltése után elvette az özvegyen maradt Szosznjákné (Gombkötő Ilonát) és együtt leélték életüket. Két gyermekük született. Nem lehetett ezután sem könnyű életük, a falu megvetése mindig kísérte őket, sajnos gyermekeiknek is jutott a megvetésből, pedig a gyermekek sohasem felelhetnek a szülők bűnéért.

A ballada születése közvetlenül a tragédia után tehető és egészen 1930-as évekig közismert volt és gyakran emlegették a női közösségek. Adatközlőim már kisgyermek korukban hallották a balladát, mindannyian az édesanyjuktól először. De az összeverődött gyermekek is gyakran énekeltek; ez arra utal, hogy a felnőttektől gyakran „elhallották”. Itt is helyt adhatunk Ujváry Zoltán megállapításának, hogy „elősősorban nőktől gyűjtöttem... Dalolásra jobbra szűkebb körben, kisebb, főleg női közösségekben került sor.” (Ujváry.1980:17.) Egyszerű érzélgős dallama is segítette a gyors elsajátításban őket. A ballada énekelése az 1940-es évektől megritkult és ezután teljesen kiment a „divatból”. Ma már csak a 70 év feletti korosztály emlékszik a balladára és még ma is tudnak belőle énekelni néhány sort nagyszerű, hiteles dallammal. Mindannyian hallottak gyermekkorukban elbeszéléseket a tragédiáról.

A ballada zeneiségére utalva azt tartották adatközlőim, hogy a magas fokú énekkészség elterjedése a faluban, Endrőd híres kántorának Ujházi Miklósnak köszönhető. A nagyszerű tehetségű egyházszovala halotti búcsúztatói mesze földre elvitték hírét. Búcsúztatóiból szép csokort jelentetett meg Kner Izidor 1904-ben. (Ujházy.1904.) Sajnos eddig nem bukkantam rá Szosznják Lajos búcsúztatójára, pedig érdekes lehetne a kutatás szempontjából.

A Szosznják Lajos balladája történeti kérdéseinek vizsgálatával nem az volt a célom, hogy felszaggassam az utódok rossz emlékeit, hanem bemutassam azt a folyamatot, amikor egy tragikus eseményt a közösség miként épít be folklór hagyományába, miként változik az énekelte szöveg a közösség erkölcsi ítéletének megfelelő formájává. A ballada közkezdelttsége az 1910-30-as évek közötti időszakra tehető, de a II. világháború után teljesen eltűnt az éneklők repertoárjából. Egyes közlők szerint „nem szabad volt Endrődön énekelni, mert be volt tiltva” (Szonda I. gyűjtése 2004.3.)

Irodalom:

- Beck Zoltán: Népszokások Békés megyében. 1974. Békéscsaba, 105-112;
Fasang Árpád: Bartók Béla Békés megyei gyűjtései. 1981. Sarkad
Katona Imre: Ballada. In: Voigt Vilmos (szerk.) A magyar folklór. 1998. Budapest, 204; 205-206;
Protocollum Anni 1818. Poonis Endrőd. 24;
Solymossy Sándor: A nép epikája. Ballada. In: Visky Károly (szerk.) A magyarság szellemi néprajza III.1933. Budapest, 125;
Szent Imre Római katolikus Plébánia Házassági és Halotti anyakönyve. Endrőd, Halottak anyakönyve, 1909. Január 1-1916. December 30. XII. kötet
Szonda István: Gyűjtés 2004.1.(hangszalagon)
Adatközlő: H.B-né Gyomaendrőd.
Gyűjtés 2004.2.(hangszalagon) Adatközlő: L.L-né. Gyomaendrőd.
Gyűjtés 2004.3.(hangszalagon) Adatközlő: K.B-né. Gyomaendrőd
Ujházy Miklós: Halotti búcsúztatók. 1904. Gyoma Ujváry Zoltán: Szállj el, fecskemadár. 1980. Budapest, 17;
Vaszko Irén: Gyűjtéseim Endrődön (kézirat) Szosznják Lajos balladája

Gyoma néprajza

Helytörténeti források a Békés című megyei hetilapból

Levelezés.

Gyoma aug.13.1871.

F. évi aug. hó 12-én Gyomán a marhavásártéren nagy zavar volt; melynek hogy komolyabb következménye nem lön, a városbírája higgadt magatartásának, méltányos és a viszonyok által indokolt igazságos határozatának köszönhető!

Ugyan is a gyomai előljárók, hivatkozva, állítólag a szomszéd községek előljáróival is közlött azon elhatározásukra, mely szerint az országos vásár ez után nem szombaton mint eddig, — de vasárnap veendi kezdetét, — a vidékről e hó 11-én délután egybegyűlt vásárosokat, árujokkal együtt a vásártérről kiharancsolván és a 12-én reggel megjelenteket kitiltani, következőleg a marhavásár megkezdését megakadályozni akarván, a vásár megkezdését másnap azaz aug. 13-án vasárnap szándokoztak megengedni.

Azonban a vásártéren egybegyűlt 7—800-ra számítható tömeg hangosan követelte, hogy miután az előljáróknak abbéli elhatározása, — mely szerint Gyomán az országosvásár megkezdése az eddigi szokástól eltérőleg — vasárnapra tételét át, — se Endröd, M.-Berény, Szarvas, Sz.-András és a többi községekben; se a „Békés” című és a többi országos lapokban — köztudomásra juttatva nem volt; sőt mitöbb a vásári cédulaváltásnál arra figyelmeztetve senki se volt, — a vásár megtartása most kivételesen engedtessek meg; mert az esetben, ha a vásár megtartása nem engedtetik meg, és e miatt a messzevidékről megjelent árusok és vevők károsodnának, — kártalanítási keresetüket az előljárók ellen érvényesíteni fogják.

A vásártéren megjelent városbírája arról, — hogy abbéli határozatuk, — miszerint a vásár kezdesének ideje vasárnapra tételét, — se a községekben, se a lapokban meghirdetve nem volt, és erre a vásárra megjelent idegenek, a vásárcédula kiváltásánál figyelmeztetve nem voltak, — a szomszéd és távoli községekben jelenvolt előljáróknak és másoknak is hitelt érdemlő előadásából meggyőződve, abbéli méltányos és igazságos határozatát hirdette ki: „miszerint most kivételesen a vásár megtartása szombaton megengedtetik; azonban jövőre nézve, a vásár csak vasárnap reggel veendi kezdetét.

Kívánatos volna: hogy a megyei bizotmány, az országos vásárok kezdesének idejét, a vásár- tartási joggal bíró megyebeli városokra nézve, mint Hevesvármegye tévé, — vasárnapra határozná és ebbéli intézkedését köztudomásra juttatván, szigorúan megtartatná.

Curiósum gyanánt, említést kell tennünk egy élelmes szinigazgató eljárásáról; ugyan is f. hó 12-én a gyomai vásár alkalmából, a vidékről több gazdatiszt a fogadóban vigan ebédelvén, az étteremben felállított színpad oly hatással volt reájok, hogy miután azon nap estve előadni szándékolt „Tücsök” című darab előadását, — mivel haza utazni siettek, benem várhatták volna, — elhatározták: miként a délutáni órákban, egy színdarabot eljátszatnak magoknak.

A vendégek, Csóka Sándor, vállalkozó szellemű szinigazgatóval megalkudván, ez a színészeket rögtön előhívatta és délután 4 órakor „Nők az alkotmányban” című darabot, zárt ajtók mellett, teljes jelmezben?! — az öt tagból álló nagyon vig közönség előtt 25 Ftért eljátszatta.

Előadás közben azon nevezetesség történt, hogy midőn az egyik színésznő Holottay Irma kisasszony, szerepe úgy hozván magával, elájult, a néző közönség egyik bus magyar tagja „Peleskei nótárius módjára” felkiáltott, hogy az elájult színésznőnek orvosi segílyt hozzanak; felugorni akarván a színpadra, hogy az elájult nőt vízzel locsolja; de ezen tettének végrehajtásában társai által meggátoltatott.”

Gyoma, 1875. július 21-én.

Van szerencsém tek. szerkesztő urat tudósíteni azon mozzanatokról; melyek városunkban a legközelebbi napokban a ref egyház és népiskola körül felmerültek.

Hajnal Abel békésbánati köztiszteletben álló esperes ur f. hé 9-én a gyomai ref. egyházat és

népiskolákat szerencsételte becses látogatásával, s a szokásos cononica vizitáció után említett esperes ur elnöklete alatt mindkét köztiszteletben álló lelkészünk és több presbyter jelenlétében egy- háztanácsgyűlés tartott, hol is közörömünkre azon nyilatkozatot hallottuk, miszerint esperes ur mindaz iskolai oktatást, mindaz egyház jelenlegi anyagi és szellemi viszonyait tekintve, meg van elégedve a gyomai egyházzal és népiskolákkal. A jelzett gyűlésen különösen kieraeltetett Udvardi Endre leánytanító ur iskolája, melyben a tanítványok úgy értelmi mint fegyelmi szempontból tekintve, a mai népiskolai igényeknek teljesen megfelelnek. A többi iskolák részint jelesek — részint kielégítőknak nyilvánítottak. Ha csak futó pillantást vetünk is az egyház és népiskolák jelenlegi állására, lehetetlen nem örülnünk a tanító- kar és az egyházi előljáróság ügybuszalmán; de méginkább örülhotünk azon, hogy t. Garzó Gyula iskolafelügyelő ur indítványára, az esporesi látogatás után, a néptanítók közzül vele többön sorakozva, „mint tanítótésület” látogatták meg az iskolákat, s így ma már nálunk mód és alkalom nyújtott arra, hogy egyik tanító a másíknak tanítási methodusát figyelemmel kísérhetí, s hisszük, hogy ezen üdvös reform folytán tanítói karunknak úgy fegyelmi, mint szellemi tanítási mikéntjében, a lényeges változás és haladás leend irányadója, mely őket a kívánt sikerhez vezetí. Ezzel kapcsolatosan megemlítem, hogy a tanítói kar nehány tagja, azon óhajának adott kifejezést, hogy jövőre hol egyik, hol másík tanítótársuk iskoláját látogatják meg a tanítás tartama alatt, s ez alapon már még szélesebb kört nyerne az eszmecserére, mely a népiskolai oktatást kétségtelenül megkönnyítí, könnyebbé, biztosabbá és sikeresebbé teszi. A tanítói testület legközelebbi iskolalátogatása csupán arra volt szánva, hogy az emlézést meghallgassák, ennél már sokkal nagyobb eredményt ígérő a másík czélba vett iskolalátogatás, mely nagy horderejű actus érvényesítését a tanítói kartól méltán el is várhatjuk.

A ref. népiskolai közvizsgák f. hó 18-án vették kezdetüket, s az nap délelött ejtetett meg a központi 1-ső és 2-ik osztályú növendékek vizsgája, délután pedig a rectori iskola vizsgája tartott meg; 19-én délelött volt a központi 3-ik osztályosok, délután pedig az alsó- és felsőrészi fiúgyermek vizsgája, következő sorrenddel: 20-án délelött Udvardi Endre, délután Veress Lajos tanító ur növendékeinek — 21-én pedig az említett leányiskolákkal egyöntetű leányiskola vizsgája tartott meg.

Egyáltalában nem akarok a vizsgálatba belebocsátkozni, egyfelől azért, mert minden vizsgán nem is jelenhettem meg, másfelől azért, mivel a népiskolai növendékek erkölcsi értelmi és fegyelmi álaspontját két-három óra alatt kiösmerni teljes lehetetlen; de azt mégis meg kell jegyezmem, hogy Udvardi Endre ur iskolája és a rectori iskola a legerősebb.

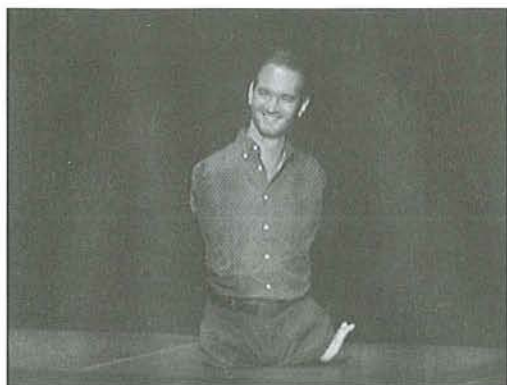
Pásztor József
egyh. jegyző.

1875 júl. 25., 30-ik szám

Érdeklődési oldal

Rovatvezető: Polányi Éva

Nick Vujicic

ÉLET

KORLÁTOK

NÉLKÜL

„Miközben azon sopánkodunk, hogy mi hiányzik az életünkől, hajlamosak vagyunk megfeledkezni arról, amink van.” (Nick Vujicic)

Nick Vujicic - a karok és lábak nélkül született nemzetközi híró prédikátor, szónok, motivációs tréner - már többször járt Magyarországon. Itthon és a világban számos előadást tartott, ahol hitét megvallva beszélt életéről, nehézségeiről, adott reményt hallgatók százainak.

Motivációs kisfilmjei közül a Pillangó cirkusz az egyik, amelyvel bizonyítja, hogyan lehet a rosszból, a reménytelenségből jót kihozni, hiányosságunkat hogyan lehet erősséggé tennünk. Persze minderre szenvedések árán jutott el. Nick egész élete, tevékenysége Istenre, Isten szeretetére mutat. Szerb emigráns szülők gyermekeként Ausztráliában született és nevelkedett. Édesanyja ápolással foglalkozott, míg édesapja lelkészként élt. Születésekor derült ki, hogy úgynevezett *tetra-amelia szindrómában* szenved, vagyis karok és lábak nélkül jött világra.

Bal lába helyett két lábujj van, melyek segítségével megtanult a mindennapokban élni, elvégezni rutinfeladatokat. Szüleit kezdetben sokkolta a gyermek állapota, majd miután kiderült, hogy testi fogyatékoságaitól eltekintve „életképes”, sőt életrevaló, így mindenben támogatták, segítették a megfelelő kereteket megteremtve Nicknek.

A fiú kamaszkorában, tízévesen, öngyilkos akart lenni, mert nem találta helyét kortársai között. Diáktársai csúfolták, depresszióssá vált. Szüleire való tekintettel végül mégsem tudta megtenni, hogy belefojtsa magát a fürdőkádba. Sokáig fogyatékoságát csepárnak tartotta, nem látta értelmét, hogy éljen.

„Eleinte egyszerűen nem akartam szembe nézni azzal, hogy nem a testemmel van a baj, hanem a korlátokkal, melyek közé szorítom magamat, és az élet kínálta lehetőségek iránti beszűkült látással.”

Később rájött, hogy Isten azokon segít, akik magukon is segítenek. Először el kell fogadnia önmagát, csak így fogadhatják el mások. S mikor már elfogadta azt, ami van, akkor Isten tervei megmutatkoztak az életben keresztül. Azaz, immár hitelesen tudott beszélni stadionnyi ember előtt arról, hogy „a céltalan élet reménytelen, a reménytelen élet hit nélkül való.” A legnagyobb jutalom abból származik, „ha magadat osztod meg”. Így vált élete céljává, hogy segítsen másokon, elmondja tapasztalatait, nehézségeit, örömeit és beszéljen hitéről, Istennel való kapcsolatáról. „Isten gyermeke vagyok! Ez a tudat velem van mindig.” Isten ígéjére úgy tekint, mint a kardra, melynek segítségével szembeszáll a negatív gondolatokkal. E kard a Biblia. „De a hit pajzsát is fel kell tartanod, hogy megvédd

magad” - írja az Élet korlátok nélkül című könyvében.

Ebből a könyvből olvashatnak most részletet:

1. HA NEM JÖN A CSODA, MAGAD VÁLJ AZZÁ!

A YouTube-on az egyik legnépszerűbb videóban azt láthatod, ahogy gördeszékázom, szörfözöm, zenélek, elütök egy golfabdát, elesek, felállok, beszélek a közönséghez, és ami a legjobb, amikor mindenféle nagyszerű emberek megölelgetnek.

Mindent egybevetve ezek meglehetősen átlagos tevékenységek, amit bárki meg tud csinálni, nem igaz? De akkor mit gondolsz, miért nézték meg ezt a videót több

milliószor? Az én teóriám szerint azért szögezi az embereket a képernyőhöz, mert a fizikai korlátosságom ellenére úgy élek,

mintha nem lennének korlátaim.

Gyakori az a sztereotípa, hogy egy súlyos fogyatékosággal élő ember leginkább tehetetlen, dühös

és elvonultan él. Szeretek meglepetést okozni azzal, hogy megmutatom, milyen kalandos és teljes

az életem.

A videóra küldött száz meg száz komment közül ez az egyik jellemző megjegyzés: *Mikor látom,*

hogy egy ilyen fickó ennyire boldog, eszembe jut, hogy én mi a francért sajnálom magam n é h a . . .

Vagy úgy érzem, nem vagyok elég vonzó. Vagy elég vicces, vagy mit tudom én. Egyáltalán hogy vagyok képes ilyenekre gondolni, amikor ez a srác végtagok nélkül él, mégis BOLDÓG

Gyakran felteszik nekem ugyanezt a kérdést: *Nick, hogy vagy képes ennyire boldog lenni? Lehet, hogy neked is szembe kell nézned a saját kihívásaidal, ezért hadd adjak erre előljáróban egy gyors választ:*

Akkor találtam rá a boldogságra, amikor rájöttem, hogy bármennyire is tökéletlen vagyok, én vagyok a tökéletes Nick Vujicic. Isten teremtménye vagyok, akit a nekem szánt terve szerint alkotott meg. Ezzel nem azt akarom mondani, hogy már nincs szükségem további tökéletesítésre.

Mindig megpróbálok egyre jobb lenni, hogy jobban szolgálhassam Öt és a világot!

Hiszem, hogy az életemnek nincsenek korlátai. Azt akarom, hogy te is ugyanezt érezd az életed kapcsán, attól függetlenül, milyen megpróbáltatásokkal kell szembenézned. Mielőtt együtt elindulunk erre az utazásra, kérlek, gondolkodj el egy pillanatig azon, szabtál-e az életednek bármiben korlátot, vagy hagyta-d-e, hogy mások szabjanak. Most pedig gondold bele, milyen lenne, ha megszabadulnál azoktól a korlátoktól! Milyen lenne az életed, ha *bármilyen* lehetséges volna?

Hivatalosan *cselekvésképtelen* vagyok, de valójában éppen a végtagjaim hiánya tesz *cselekvésre képesé*. Az egyedülálló kihívások egyedülálló lehetőségeket nyitottak meg előttem, hogy megannyi rászoruló szólíthassak meg. És most gondold bele, számodra mennyi minden lehetséges!

Túlságosan gyakran mondogatjuk magunknak, hogy nem vagyunk elég okosak, vagy elég megnyerőek, vagy elég tehetségesek, hogy elérjük az álmainkat. Elhiszük, amit mások mondanak rólunk, vagy saját magunkat béklyózzuk meg. Az a legrosszabb, ha értéktelennek gondolod magad, mert azzal korlátok közé szorítod azt a képességedet, hogy *Isten* rajtad keresztül elvégezhesse a dolgát!

Amikor feladod az álmaidat, akkor Istent zárod dobozba. Végül is te az Ő teremtménye vagy.

Célja volt veled. Ezért aztán az életedet nem szoríthatod korlátok közé, mert azzal Isten szeretetét tartóztatnád fel.

Én dönthetek. Te is dönthetsz. Úgy is dönthetünk, hogy kitarunk a csalódásaink és a hibáink mellett. Dönthetünk úgy, hogy keserűek, dühösekké vagy szomorúak maradunk. Vagy amikor nehézségekkel és bántó emberekkel kerülünk szembe, dönthetünk úgy is, hogy tanulunk a tapasztalatainkból, és továbblépünk, és vállaljuk a felelősséget a saját boldogságunkért.

Isten gyermekeként gyönyörű vagy és értékes, és többet érsz, mint a világ összes gyémántja. Te

meg én tökéletesen alkalmasak vagyunk arra, hogy azzá váljunk, aminek lennünk kell! Ennek ellenére a célunk mégis az legyen, hogy még jobb emberek legyünk, és kitoljuk a határainkat azzal, hogy nagyot álmodunk. A szabályokra szükség van az úton, mert az élet nem mindig rózsás, de mindenféleképp megéri élni.

Egészségről-betegségről

Orvosi veronika (*Veronica officinalis*)

Száraz, mészmentes talajon, erdőkben, erdőszéleken, cserjésekben, árkokban, utak mentén növő, több ezer éve használt gyógynövény. Fűrészszélű, ezüstösen csillogó levelei, kékeslilás virágai vannak. A Kárpát-medencében 32 veronikafaj és számos keverékfaj él; az orvosi veronikát gyakran az ösztörüs veronikával helyettesítik.

Az orvosi veronika népies elnevezései: dicső-fű, erdei zsálya, sarlófű, patikai szigorall, hatóanyagai a flavonoidok és a szaponinok. A rómaiak „minden bajra jó orvosság”-ként és „a világ gyógyszereként” nevezték. Kedvező hatású érszűkület, ér-elmészesedés, időskori bőrviszketés, emésztési panaszok, bőrbántalmak, légúti betegségek, vese- és hólyagbántalmak esetén. Vizelethajtó, étvágy- és emésztés javító, anyagcsere fokozó, nyákoldó hatású gyógynövény.

A veronikafű vértisztító, kedvező hatású krónikus ekcéma kialakulásakor; erősebb keveréket kapunk, ha veronikafűből és friss csaláncsúcsból készített teát fogyasztunk. Bőrbántalmakra, krónikus ekcéma kezelésére alkalmas a virágzó növény friss leveléből gyümölcscentrifugában készített lé fogyasztása, amit tiszta üvegekben, hűtőszekrényben tároljunk. 1 teáskanál turmix fogyasztása ajánlott naponta 2-3 alkalommal.

Gyomor-és bélhurut esetén is ajánlott, emésztést serkentő hatása révén. Máj-és lépbántalmak, sárgaság kezelésére javasolt az orvosi veronikát, gyermekláncfű gyökeret, mezei katáng virágot és szagos mügét tartalmazó teakeverék fogyasztása. Ebből a gyógyteából naponta 2 csészével igyunk, édesítés nélkül.

Rheumás és köszvényes végtagfájdalmakra ajánlott a tea és az alkoholos oldat belsőleg alkalmazása és a fájdalmas végtagok veronika tinktúrával történő bedörzsölése.

A veronika tea javítja az agyi keringést, vértisztító, memória-javító és koleszterinszint-csökkentő hatású. Megerőltető szellemi munka okozta kimerültség esetén ajánlott 1 csésze veronikafű tea fogyasztása, este lefekvés előtt, nyugtató hatása miatt is. Feledékenység, szédülés, fülzúgás esetén javasolt veronika és zsurló 1:1 arányú keverékéből készült tea ivása a reggeli órákban. Idegerősítésre alkalmas az orvosi veronikából és zellergyökérből készült gyógytea fogyasztása.

Asztma, hörghurut, köhögés kezelésére ajánlott orvosi veronika, tüdőfű és lándzsás utifű 1:1:1 arányú keverékéből készült teakeverék, az oldat mézzel ízesíthető. Asztma, szívgyengeség, ér-elmészesedés okozta krónikus betegségek idején naponta 1

ASZTAG

Köhler Mihály 87 éves

Dr. Köhler Mihály nevére ha rákeresünk az interneten, sok információhoz juthatunk. A gyomai születésű jeles gazdász 1930. augusztus 5-én, Gyomán született, sok-sok kutatási eredmény, fel-találás és a gazdász hagyományok ápolása kapcsolódnak nevéhez, így mi gyomaendrődiek, büszkék lehetünk földinkre. Keveseknek adatott meg ilyen szép hosszú életpálya. Cselőzei László akadémikus, Stefanovits Pál akadémikus, Dimény Imre, a volt miniszter és Szabó István a kiváló szövetkezeti vezető, akik már távoztak, de hála Istennek Miska bátyánk még mindig aktív, rendező anyagait, hozzászól a talajjavítás, az öntözés kérdéseire és nemcsak szószólója, hanem gyakorlója is az öko-gazdálkodásnak.

Köhler Mihály a református magyarok és német evangélikusok utóda Gyomáról indult és ezt soha nem felejtette, mint ahogy azt sem, hogy szarvasi diák volt mely gazdász hagyományt jelenben is ápolja. A gazdaember élete a talajnál kezdődik, ezt az ősan-nyagot kell olyan állapotban tartani, hogy a legtöbbet és minőségileg is legkiválóbbat adja. Köhler Mihály sokat foglalkozott a szikes talajok meszes altalajterítéssel történő javításával. Aszályos esz-tendeinkben felemeli szavát az öntözés fontossága mellett. Élete alkonyán lelkes szószólójává vált az öko-gazdálkodásnak, amit a köznyelv biogazdálkodásként ismer. Miska bátyánk ma is aktív. Sokunk nevében kívánom, hogy szellemi frissességét még sokáig tartsa meg, Isten éltesse!

Gyomaendrőd, 2017. augusztus 20.

Várfi András

csésze veronikafű tea hónapokig történő fogyasztása javasolt.

Koleszterinszint csökkentésre reggel éhgyomorral ajánlott 1 csésze veronika tea, addig, míg a koleszterinszint normalizálódik, majd szinten tartásra hetente 1 csésze gyógyteát igyunk. Hatékonyabb, ha veronikafű és tyúkhúr 1:1 arányú keverékéből készült teát alkalmazzuk a vérszín-szint csökkentésére.

A veronika tinktúra előállítására: bő 2 marok apróra vágott, virágzó növényt tiszta üvegbe teszünk és leöntünk 40 %-os pálinkával. 3 hétig állni hagyjuk meleg, napos helyen vagy télen tűzhely mellett, időnként keverjük a készülő tinktúrát, majd leszűrjük, és sötét üvegekben tároljuk. A tinktúrák 2 évig is megőrzik hatékonyságukat. Reumás panaszoknál külsőleg bedörzsölésre használjuk, belsőleg ajánlott dózisa naponta 3x15 csepp, amit teához adva fogyaszthatunk.

Az orvosi veronika fogyasztása 2 éven aluli gyermekek esetén, terhességben és szoptatás alatt nem javasolt.

Forrás: Maria Treben: Egészség Isten patikájából
Szabó György – Lopes-Szabó Zsuzsa: A bükki füvesember
gyógynövényei

dr. Macsári Judit

Hozzászólás a „Vaszkó Mihály” Országgyűlési képviselőről –

Vaszkó Tamás által írt cikkhez

Úgy érzem kötelességem a személy szerinti visszaemlékezés, annál inkább, mert több oldalról is rokoni kapcsolat fűz Vaszkó Mihályhoz.

A nagybátyám /Vitéz Tímár János/ felesége, testvére volt a Mihály bácsi feleségének, Panni néninek.

A másik oldalon viszont az unokatestvérem /Gyuricza Imre/ a Mihály bácsi lányát /Macát/ vette el, tehát veje volt Mihály bácsinak. Ő a hadifogságban meghalt, Marika és Piroska az Ő lányai voltak, Mihály bácsi unokái.

Mint olvashattuk - Vaszkó Tamás leírásában – Mihály bácsi már a háború előtt is vezető szerepet töltött be a Kisgazda Párt szervezésében és tevékenységében. A tiszántúli rész szervezésében töltött be nagy szerepet.

A II. Világháború elbukott, ez 1944 telén eldőlt, hiszen az oroszok a Kárpátok előterébe értek. A Horthy-kormány igyekezett volna kilépni a háborúból. Próbálkozott több küldöttséggel felvenni a kapcsolatot a nyugati hatalmakkal.

A Kisgazda Párt vezetése – elsősorban – Bajcsy-Zsilinszky Endre vezetésével – szervezkedésbe kezdett. Téréségenként hívták össze megbízható vezetőket megtárgyalni a feladatokat. Tiszántúlon Mihály bácsi hívta össze a Kisgazda vezetőket. Mivel a szervezkedés tiltva volt, úgy kellett intézni, hogy a csendőrség ne szerezzen róla tudomást. A Mihály bácsi tanyája a Dévaványai határ Sártói részén volt – mint a neve is mutatja – nehezen megközelíthető helyen, így a veje tanyáját Csejten, a Gyuricza tanyát jelölték ki. Mikor megnézték ezt, nem találták elég térségesnek. Az édesapám is - Dobos Tímár Imre - jelen volt a megbeszélésen. Megkérdezték, hogy nem tarthatnák-e a mi tanyánkban ezt az összejövetelt. Így itt került sor az összejövetelre, ez a köves úthoz közelebb volt, tehát jól megközelíthető.

Név szerint, akikre emlékszem a következők. Ők később képviselők is lettek.

Vaszkó Mihály - Endrőd

Rácz Lajos - Gyoma

B. Szabó József - Békés

Dr. Futó Zoltán - Dévaványa

Filó Samu - Szarvas

Autóval érkeztek még országos küldöttek, közte Kovács Béla, akit később az oroszok elfogtak - miniszterként – elítélték és a Gulágra hurcolták.

Az összegyűlt vendégeknek Édesanyám készített ebédet. Ebben nagy segítségére volt Vaszkó Maca, a Mihály bácsi lánya is. Minket gyerekeket elküldtek otthonról, félve attól, hogy esetleg az iskolában elbeszéljük, hogy mi volt nálunk.

Nagyon várták még Budapestről, Baj-

csy-Zsilinszky Endrét. Nekünk már abban az időben telepes rádiónk volt. Délelőtt bemondták, hogy a német hadsereg megszállta Magyarországot. Ezek szerint 1944. március 19-e volt. Mindezt később mondták el szüleink, hogy miről folyt a gyűlés, azt röviden úgy jellemezték, hogy a háború utáni időkről. Többször emlegette Édesapám, amikor a kuláküldözés során börtönbe zárták, a beszolgáltatás elmulasztásáért. Ez abból állott, hogy elmulasztotta beadni a kirótt fél éves részből 80 db tojást, és 2,3 kg baromfit. Ezért a bíróság 1 év 2 hónap börtönre ítélte. Ebből 8 hónapot le is töltött. Nem is jött haza, hanem jelentkezett az építőiparba. Itthon már várta volna a következő büntetés.

Vaszkó Mihály 12 képviselő társával kilépett a Kisgazda Párt képviselői csoportjából, amikor az oroszok elhurcolták Kovács Bélát Ausztriába, az egyik laktanyába. Ott vallatták, hogy vallja be az összeesküvés tényét Magyarországon. Mivel nem volt ilyen, nem volt mit bevallani. Amikor már nem bírta a verést, odaugrott az őt vallató és ütlegetését irányító orosz parancsnokhoz és ököllel leütötte. Nagyon megkínózták ezután és elítélték, 9 évet töltött a Gulágon, majd hazaengedték. Az 1956-os Szabadságharc idején a Nagy Imre-kormány a miniszterei közé választotta, de Ő nem fogadta el, mivel 1949-ben nem mondott le, hanem egy idegen hadsereg elhurcolta. Tehát még mindig miniszter volt.

Édesanyám elmondta, hogy miután kitudódott, hogy Bajcsy-Zsilinszky Endre nem fog jönni, Kovács Béla kiment hozzájuk, beszélgetni. Érdeklődött, mennyi földön gazdálkodunk, mivel foglalkozunk. Elmondta közben, hogy neki mennyi földje van Patacon. Nagyon barátságos embernek mondta Édesanyám és Maca néni. Pécsen járva kimentem a Pécs-Patacsi temetőbe és vittem a sírjára virágot. Egyszerű, de nagyobb síremléke van, sok koszorúval, virággal.

Rózsás János „Éltető Reménység” című könyv íróját felkerestem, Nagykanizsán. Mint gimnazista - levettét vitték a németek és képezték ki páncéloköllel, harckocsi kilövésére. Az oroszok elfogták, előbb ki akarták végezni az összes elfogottat, de később bíróság elé állították őket. Nem tudják, hogy miért ítélték el őket, de 10 évet kaptak. Egy századnyi diák volt, előbb mind agyon akarták löni, de szerencsájük volt, mert egy orosz magasabb rangú tiszt odament - akkor már ásatta a sírjukat -, az nem engedte a száz gimnazistát kivégezni, hanem bíróság elé vitte őket. Itt a tolmácsuk egy ruszin asszony volt, aki keveset tudott magyarul, csak mutogatott. Mindenkit 10 évre ítélték

és vitték is őket a Gulágra. Ő Szibériában erdőirtáson dolgozott. Itt megkérdezte tőle egyszer az ő, hogy miért van elítélve. Elmondta, hogy semmiért, megkérdezte, hogy hány évet kapott, mondta, hogy tíz évet. Az ő nem hitte el, azt mondta, hogy a semmiért 25 évet adtak.

Itt találkozott Kovács Bélával. Együtt irtották a szibériai erdőt. Beszélgetés közben elmondta Kovács Béla, hogy egy másik lágerban is irtották az erdőt. Ott egy csomó orosz katonatiszt is dolgozott, akik el voltak ítélve. Ezek idős egyének voltak mind, de nyugati hadszíntéren harcoltak. Egy alkalommal síri hangon megszólította egy reszketeg öreg rab „Kovács-Kovács” nem tudta rendesen kimondani a nevét. Oda ment hozzá, az a nyakába borult. Megkérdezte tőle Kovács Béla, hogy honnan ismeri. Mire elmondta a roskatag öreg, hogy ő volt a parancsnok, akit megütött Kovács Béla. Ő is ide jutott. Ez nem csak a könyvbe van leírva, hanem volt alkalmam Szászváron az ottani Szövetkezet területén Meliorációs térképezést végezni. Ott találkoztam egy mezőgazdasági szakemberrel, aki távoli rokona volt Kovács Bélának. Mikor elmondtam, hogy valamikor találkoztam vele, hosszan elbeszélgettünk - mivel hosszabb ideig ott dolgoztam - azt is tőle tudtam meg, hogy nem fogadta el a miniszteri kinevezést 1956-ban, mivel soha nem mondott le. A forradalom után nem sokkal meg is halt, még a Kádár is küldött koszorút a sírjára.

Rózsás János több könyvet is írt. Tervezte egy lexikon kiadását a hadifogjok névsorával. Az írói készséget a fogságban sajátította el. Tanító mestere a Nobel-díjas, szovjet író, Szolzsenyicin volt. Együtt voltak a Gulágon és tanította az orosz nyelvre. Később is leveleztek. Sőt, amikor el kellett hagynia a Szovjetuniót, Magyarországon keresztül utazott ki és egy hónapig Nagykanizsán, a Rózsás Jánosnál szállt meg. Ezt személyesen ő beszélte el. Úgy tudom, hogy a könyvében is említi.

Vaszkó Mihály bácsit - és a 11 képviselő társát - az ÁVO lefogta, mivel kiálltak Kovács Béla mellett. Megkínózták őket és börtönbe zárták. Hosszú ideig el volt zárva, majd az építőiparban dolgozott a fiával együtt. Földjét, tanyáját elvették.

Az 1956-os forradalom mindnyájunk életében nagy fordulatot jelentett. A megalakuló Forradalmi Tanács elnökének Vaszkó Mihályt választotta. A hallgatásra és megalázásra ítélt parasztemberekből kitért az elégedetlenség. Komoly fellépést sürgettek az elnyomókkal szemben. Hogy ez mennyire így volt, bizonyítja az 1956-os forra-

RÉSZLETEK A „VISSZATEKINTÉS”-BŐL - VII. RÉSZ

Családunk jó része a szomszédban, vagy közelben lakott, nem jelentett nagy átöltözést egymáshoz jární. Természetesen nem csak rokonokkal voltak kapcsolataink. Színesítettük napjainkat kártyacsatákkal, sakk partikkal, baráti beszélgetésekkel. Nagymama szorgalmasan olvasta a Bibliát, néha általa fontosnak ítélt részeket felolvasott és illet őt meghallgatni. Régi, családban történt érdekes események elmondására is vor került. Nagymama 1866-ban született, tehát régi idők tanúja volt. A sokféle eset meghallgatása után szép történetekkel, ismeretekkel lettünk gazdagabbak. A mindenütt nagyszámú családot régen sok gyermekkel sokféle esemény gazdagította. Kár, hogy szép szokások nagy része a múltba veszett, alig maradt belőle valami a mának.

Búcsúzom tőled 1952. Sajnos, nincs erőnk változtatni jelen helyzetünkön. Van viszont óriási akaraterőnk, élni akarásunk. Ezek a gondolatok fogalmazódtak meg bennünk.

1953

Az aggasztó politikai helyzetben sem tudtuk elképzelni, hogy tartósan gyökeret verjen a kommunista uralom: a sok tragédia mellett például elvenni emberek valláserkölcsi hitét, üldözni az egyházat papjaival együtt; gyűlölni azt, aki szorgos munkájával értéket teremt, és elrabolni ezeket; komoly iskolai végzettség nélkül főállásba és ország irányításba kerülni olyan embereknek, akiknek alapvető erkölcsi érték helyett az egész lényük gyűlölettel volt telítve. 1945 után sokan fiatalok érettségi nélkül egy éves előképzettség után mehettek egyetemre, s lehettek mérnökök, orvosok, stb., és kaphattak diplomát. Sokan, főleg politikusok szereztek doktori címet kellő iskolai végzettség nélkül.

Börtön, internálótábor, kényszermunka, nagy tudású emberek mellözése, sok-sok kiválsóság meggyilkolása, vagy „csak” kiiktatása sokféle fontos munkából, az országépítésből, mindez pótolhatatlan kára egy fejlődni akaró államnak. A marxista-leninista ideológia hí kommunista táborával együtt sem elegendő országépítésre. Úgy gondoltuk, bukásra van ítélve. Csak azt nem tudtuk, meddig tart ez a terrorizmussal átítatott rendszer. Sokan testileg-lelkileg megnyomorodva fogtak ásót, lapátot és szűken, de megkeresték a mindennapi betevő falatot. Sok fiatal törekedett tudásával előretörni, felemelkedni, s nemcsak önmagának és családjának, hanem szeretett hazájának is akart teremteni komoly hasznot. (Érdeemes elolvasni Cúth János: Magyar tudósok arcképcsarnoka) Az ilyen törekvő embereket előbb-utóbb elismerte a fő vezetés és az idő haladtával mindjobban utat nyitottak nekik. Rengeteg akarat és tudásvágy rejlik a magyar embereken – hála Istennek. Ez tartotta jó vonalban sorsunkat. Meg a remény. Az Istenben való hit.

Március 5-én meghalt a világ legnagyobb gyilkosa, a kommunista által imádott Sztálin, a nagy példakép. (Lenin szerint az se baj, ha a szovjet nép 90%-ban elvész, csak a maradék 10% legyen kommunista. 1923-ig - saját statisztikájuk szerint - a meggyilkoltak:

- 28 püspök
- 1219 pap
- 6000 tanár és tanító

dalomról írott - ebben az újságban megjelent - cikksorozatam. Ennek alapját képezte az a központi jelentés, amely megyénként és községenként közölte az 56-os eseményeket. Megállapítás volt, hogy a Nemzet-örségre jelentkezettek létszáma - 132 fővel - messze megelőzte a többi Békés megyei települést létszámban.

Vaszkó Mihály további sorsa jellemző volt az akkori politikai szemléletre. Először az újra induló kommunista vezetés köszönetet mondott Mihály bácsinak, hogy kiállott értük és nem engedett bántani senkit, a pártházat is megvédte, nem engedte feldúltni, a kulcsát Ő őrizte. Ennek ellenére

később a pufajkások Őt is elvitték, egy ideig be volt zárva. Kiszabadulása után a Talajjavító Vállalat alkalmazta ugyanúgy, ahogy Dienes Izrárt és engem is. Úgy tudom, Mihály bácsi is onnan ment nyugdíjba. Nem tudom, hogy emléktábla került-e a házukra.

Az általam közöltek első részét elmeséltem a rendszerváltozás után újjá alakuló Kisgazda Párt kaposvári gyűlésén. A rendszerváltás után alakuló pártok közül - tisztelve a családi hagyományokat - én is ezt a pártot választottam. A párt, központi küldöttek között volt olyan személy, aki a Kisgazda Párt történetével foglalkozott. Több

- 9000 orvos
- 54 000 katonatiszt
- 260 000 légénységi állományú katona
- 70 000 rendőr
- 12 950 földbirtokos
- 355 000 intellektuális osztályhoz tartozó szakember
- 193 290 munkás
- 815 000 paraszt)

Sztálin halála után egy kevésbé enyhült helyzetünk. Recsk és más táborok foglyai, valamint a kitelepítettek hazamehettek. Haza? Hová? A kommunisták már rég beköltöztek otthonaikba. Sokan úgy váltak „megbízhatatlan” emberré, hogy szép házukat, otthonukat kiszemelték maguknak az elvtársak, és máris rákerültek a kitelepítettek listájára. Élvtelük után mások máris beköltöztek otthonaikba. Ilyen házakba már nem mehettek „haza” a megnyomortított rabok - főleg a táborokban meghaltak. És azok családja? A kommunisták „jóságosságát” ismerve ők sem.

Apukám ezévből szabadult a komlói bánya Béta aknájából, összesen 24 havi rabság után, bátyám szintén befejezte munkaszolgálatos katonaidejét. Én is távoztam a nagy kifosztás és mellözöttség után. Munkámat elsősegélynyújtással kezdtem, jó messze Endrődtől. Elűztünk otthonunktól.

Utóhang

Rövid kis történetek 1944-től 1953-ig. Nekem sokat mond, másnak csak enyhe látélet a jelzett korról. Születtünk egy adott időben a Sors által meghatározott szülőktől, s kiteljesedik további életünk, amit már részben mi irányítunk. Sok mindentől függ, mivé alakul, hogyan formálódik. Ez bizony nagyban függ a vallásos neveléstől is. Az egészséges, normális viselkedés, egymáshoz való jó viszony, összetartás, segíteni akarás családban és tágabb környezetben, mindez egy országban akkor jön létre, ha lakói többségben nemes lelkűek. Sajnos ez csak álom szegény kis hazánkban. Sokan fel sem fogják, hogy a gyűlölet, rosszindulat, ártó viselkedés önmagukat teszi gonosszá, s ha ez befészkel magát a közügyekbe, nem irigylésre méltó egy ország sorsa. Ne forduljunk el az Isteni tanoktól! A magyar nép formálja jóra jövő nemzedékét! Igaz magyarrá! Józán, becsületes, lényeglátó, és nem félrevezetett gonosz emberré. Sajnos külső nagy erők letiporhatnak egy országot megfelelő vezetés mellett is, de a jóra való törekvés legyen alapigénye minden normálisan gondolkodó és cselekvő embernek, vezetőnek közügyekben, magánéletben egyaránt. Sok minden kívánczik még megírásra, de az említett eseményeket nem tudja igazán érzékelni egy mai fiatal, vagy az, aki valamire ugyan emlékszik, de nem részesült megtorlásban.

Régi életformánk véget ért. Sok mindent átélünk sorstársainkkal együtt. Rejtély, mit hoz a jövőnk számunkra - ez volt az egyetlen gondolat távozásunk előtt, és kértük Isten segítségét további életünkhöz.

Gyoma-Endrőd, 2016. június 1.

Hanyecz Margit

alakkalommal is találkoztunk és elmondta, hogy a párttörténeti leírásokban utalást talált az 1944-es szerveződés megindítására, ebben Endrőd is fel volt sorolva. Volt alkalom találkozni Nagy Ferenc FM miniszterrel, amikor leváltották gazdaságvezetői beosztásából. Ő is él még. Voltam Kisharsányban a pincéjénél. A Torgyáni-vonal őt sem engedte sokáig politizálni, mint ahogy engem is kizártak a Kisgazda Pártból.

Tímár Mihály
56-os nemzetőr

Balatonlelle, 2017. február 17.

Izges Izgek

Szeptember

Kapros ökörszem

4 zsemlét elfelezünk és kikaparjuk a belét. A fél zsemléket margarinon arany-színűre sütjük. Tepsibe tesszük. Kevés margarinon kaprot futtatunk, összekeverjük tejjel és a zsemlékre adagoljuk úgy, hogy egy-egy tojást is bele tudjunk a végén ütni a zsemlékbe. Sütőbe tesszük tálalás előtt és kissé megsütjük.

Seidl Ambrus

FENYŐ FŰRÉSZÁRU

deszkák, OSB lapok, lécek, kerítéslécek, pallók, szegőlécek, gerendák, lambéria

TÚZIFA
bükk, tölgy, akác, akácfaoszlop

KAPUFA BT. Gyomaendrőd, II. ker. 467.

06/70 513-95-14

A kondorosi úton, a vásártér után

METAL STOP KERÉKPÁRÜZLET ÉS ÉPÜLETGÉPÉSZET

Kerékpár forgalmazó márkabolt és szervíz

- Tornádó elektromos kerékpárok,
- gázkészülékek, kazánok, radiátorok,
- csövek, szerelvények.
- hűtőszekrények, fagyasztóládák, mosógépek,
- Led TV-k, porszívók
- háztartási kisgépek, szórakoztató elektronika,
- szegyek, csavarok, záruk, lakatok,
- fürdőkádak, mosdók, csaptelepek, mosogatók
- ZÁRTSZELVÉNYEK, TÉRHÁLÓK, ESŐCSA-TORNÁK és FÜSTCSÜVEK kedvező áron!
- kerékpárok JAVÍTÁSA - SZERELÉSE!

GYOMAENDRÖD, Bajcsy-Zsilinszky u. 44. Tel.: (66) 386-909

Hítelletőség! Minden kerékpárhoz értékes ajándékot adunk!

Házhoz jön a fodrász!

Szeretettel várom minden kedves régi és új vendégemet teljes körű női-, férfi és gyermek-fodrászatomban.

Igény szerint házhoz is megyek! Hétféteken is!

Látkóczkiné Erdős Magdolna

GYOMAENDRÖD, SZENT ISTVÁN. U. 61.

Telefon: 06/70/312-5037

Minden felületen otthon vagyunk!

Vállaljuk lakásának teljes körű felújítását, elképzelései szerint!

Munkáink garanciálisak,
kivitelezésének a legfőbb
szempontja a lehető

legjobb minőség elérése a legmegfizethetőbb áron!

A felmérésünk, ami az írásos árajánlatot is tartalmazza, teljesen ingyenes.

PROFILJAINK:

- festés, mázolás, tapétázás
- homlokzatszigetelés, hőszigetelő rendszerek
- gipszkarton falak, álmennyezetek, előtétfalak, boltívek
- rejtett világítások, gipszkarton díszítések, dobozolások
- laminált parketta lerakása, parkettacsiszolás
- fürdők, konyhák burkolása, kőműves munkák
- tetőterek beépítése, szigetelése
- nyílászárók, ajtók, ablakok cseréje
- bontás, siett elszállítás
- vizes falak szigetelése
- házak külső homlokzatának szigetelése, színezése
- hidegburkolás (csempe, járólapp, márvány, gránit lerakása,
- ill. téglalapak)
- melegburkolás (PVC, linóleum, szalagparketta, laminált parketta,
- padlószőnyeg, dekorpanel rakása és fektetése)
- állványozás, állványok bérbeadása (guruló, homlokzati)

LÁTKÓCZKI LÁSZLÓ • Telefon: 06/70/381-4227

MINDEN AMI FOTÓ

- esküvőfotózás
- rendezvényfotózás
- portré fotók
- baba-mama fotózás
- tabló készítés
- fotóelőhívás
- nagyméretű plakátok készítése
- promóciós és saját képes ajándéktárgyak
- vászonfotók
- reprodukciós felvételek készítése.

Cím:

5500 Gyomaendrőd, Bajcsy-Zsilinszky út 45.

Telefon:

+36 (70) 2212520, Email: info@aszfoto.hu

Weboldal: <http://www.aszfoto.hu>

a képbe zárt pillanat...

SPORT

Bajnoki mérkőzésen pattog a pettyes

Augusztus második hétvégéjén a viharsarki második vonalban ismét benépesültek a labdarúgó pályák, útjára indult a labda, ahol ebben a szezonban teljesen új keretek között küzdenek meg a csapatok a bajnoki pontokért. A megyei II. osztályban két 12 tagú csoportban - észak és dél - bonyolítják le a küzdelmeket a csapatok. A Gyomaendrődi FC a területi beosztás szerint az északi csoportba került besorolásra.

A megyei labdarúgásban július 31-én lejárt az átigazolási időszak első része, ahol a szabad játékos mozgásra volt lehetőség. Augusztus utolsó napjáig tart a második felvonás, de ebben az időszakban klubbot váltó játékosok esetében már csak az átadó klub hozzájárulásával lehet az átigazolásokat szentesíteni.

A Gyomaendrődi FC játékos állományában nem történt jelentős változás sem a távozó, sem az érkező oldalon. Távozott mindössze Sebők Martin, aki a Békéscsabai Jamina SE csapatában folytatja pályafutását. Az érkező oldalon is egy új játékos van ez idáig, a fiatal Tóth Benjamin a Kardos-Örménykút csapatától érkezett Gyomaendrődre.

A lejátszott mérkőzések eredményei:

2017. 08. 12. Gyomaendrődi FC - Sarkadkeresztúri SE 2 : 2
G.: Kiszely M., Csapó P.

Két közel azonos játékerőt képviselő csapat találkozott az Északi csoport nyitó játéknapján. A Gyomaendrőd mellett talán a hazai pálya előnye szólt az előzetes esélylatolgatás alapján. Ennek megfelelően indult a mérkőzés, az első félidőben uralták is a játékot és a kevés kínáló lehetőségből egyet a félidő közepén (27. perc) sikerült is kihasználni. A szünetben megérdemelt hazai vezetéssel mehettek pihenni a csapatok. A második félidőben feljavultak a vendégek, kiegyenlítetté tették a küzdelmet. A 60. percben ki is egyenlítették, de a hazaiak tíz perc múlva ismét megszerezték a vezetést. Már-már mindenki elkönnyvelte a nyitányon a hazai győzelmet, nem úgy a vendégek, akik az utolsó utáni percben egy szabadrúgást követően kiegyenlítették. A házigazdának két alkalommal is sikerült megszerezni a vezetést, de a második félidőre feljavult vendégek mindkétszer egalizáltak. A látottak alapján igazságos döntetlen született a bajnokság első hazai mérkőzésén, annak ellenére, hogy a hazaiak markából az utolsó percben csúszott ki a győzelem.

2017. 08. 19. Atletico Békéscsaba - Gyomaendrődi FC 2 : 4
G.: Furka Zs.(3), Kovács T.

A nyáron jelentős változáson ment keresztül az Atletico játékos kerete, a vezetők igyekeztek megerősíteni az elmúlt szezonban igen gyengén teljesítő gárdát. Az első félidő kiegyenlített játékot hozott némi hazai fölényel. Ebben a felvonásban egy-egy gól született, a hazaiak vezettek a félidő közepén, amit a vendégek egalizáltak a félidő végén. A második félidőben eltelt negyed óra után a vendégek fokozatosan átvették a játék irányítását, ebben szerepet játszott a hazaiaknál bekövetkezett kiállítás is az 53. percben, ezt követően a 60. és a 66. percben lött gólokkal előnybe kerültek. Erre a hazaiaknak még volt válasza a 76. percben, de a vendégek sem adták meg magukat és a 83. percben szerzett találattal végképp eldöntötték a mérkőzés

Halálozás

Pataki Imréné Polányi Magdolna Mária gyomaendrődi lakos 87 éves korában, 2017. július 19-én megtért Teremtőjéhez. Isten adjon neki örök nyugalommal!

Vajda János:

Őszi tájék

Az égen a felhő egymást űzi-hajtja.
Suhogva a parton hajlong a sikár.
Csóválja fejét hegyélen a makkfa:
hogy oda megint az örömteli nyár!
Gyülemlik a holló, varjú kavargva.
A cinege fázik a tüskebokorba.
A kerti haraszton zokogja a szél:
elhervad a rózsza, lehull a levél.

Elhervad a rózsza, lehull a levél!
Ezért születünk hát, ez az életi cél?
Csak eddig a pálya, semmit se tovább,
vagy itten az ember csak öltözik át?
Mi itten örök: a halál vagy a lét?
Hol itten a kezdet, hol, és van-e vég?
Mi itt a csalódás, hol itten az álom,
vajh, innen-e, avagy túl a határon?

Az égen a felhő egymást űzi-hajtja.
Bujdosni az erdőn indul a katang.
Elnémul az erdő, elszáll a galambja.
Siránkozik a falubéli harang.
Mezőkön az árnyék, tengereken a hab
múlik, születik, mint mára a holnap.
A szemfödelet rángatja hideg szél:
elhervad a rózsza, lehull a levél.

Elhervad a rózsza, lehull a levél!
Hiába hisz ember, hiába remél?
Hát semmi, de semmi, ami vigasztal
Ott túl amaz árkon újra tavasszal?
Ereszkedik a ravatal a gödörbe.
Dörögnek a hantok: örökre, örökre.
A sírra borul le hű szerető:
semmit soha vissza a temető?!

Az égen a felhő egymást űzi-hajtja.
Lemegy a nap. A nyáj hazatér.
Távolba vesz el halk, méla kolompja.
Kiált a kuvik, száll a denevér.
Sírhalmot ölelve az anya zokog.
– Majd kigyúl a csillag, kisüt a hold.
S ott fenn a keresztfán suttogja a szél:
kinyílik a rózsza, kihajt a levél!

végkimenetelét. A gyomaendrődi Furka Zsolt három gólt vállalt a szép sikerből, ezzel már a tavalyi önmagát idézte. Szoros mérkőzésen a második félidőben bekövetkezett hazai kiállítás után a több helyzetet kialakító Gyomaendrődi FC megérdemelt győzelmet aratott.

Fülöp Zoltán

Assisi Szent Ferenc: NAPHIMNUSZ

*Mindenható, fölséges és jóságos Úr,
Tiéd a dicséret, dicsőség és imádás,
És minden áldás.*

*Minden egyedül téged illet, Fölség,
És nem méltó az ember, hogy nevedet kimondja.
Áldott légy, Uram, s minden alkotásod,
Legfőképpen urunk-bátyánk, a Nap,
Aki a nappalt adja
és aki reánk deríti a te világosságod.
És szép ő és sugárzó, nagy ragyogással ékes:
A te képed, Fölséges.*

*Áldjon, Uram téged Hold néniénk
és minden csillaga az égnek;
Őket az égen alkotta kezéd fényesnek,
drágaszépnek!*

*Áldjon, Uram, tégedet Szél öcsénk,
Levegő, felhő, jó és rút idő,
kik által élteted minden te alkotásodat.*

*Áldjon, Uram, tégedet Víz hugunk,
oly nagyon hasznos ő,
oly drága, tiszta és alázatos.
Áldjon, Uram, Tűz bátyánk;
Vele gyújtasz világot éjszakán.
És szép ő és erős, hatalmas és vidám.
Áldjon, Uram, téged Földanya néniénk,
Ki minket hord és enni ad.
És mindennemű gyümölcsöt terem,
füveket és színes virágokat.
Áldjon, Uram téged minden ember,
ki szerelmedért másnak megbocsát.
És aki tűr gyötrelmet, nyavalyát.
Boldogok, kik tűrnek békességgel,
Mert töled nyernek majd, Fölséges, koronát.
Áldjon, Uram, nővérünk, a testi halál,
Aki elől élő ember el nem futhat.
Akik halálos bűnben halnak meg, jaj azoknak,
És boldogok, akik magukat megadták
te szent akarotdnak,
Második halál nem fog fájni azoknak.
Dicsérjétek Uramat és áldjátok,
És mondjátok hálát neki,
és nagy alázatosan szolgáljátok.*

Sík Sándor fordítása

Giotto di Bondone: Szent Ferenc prédikál a madaraknak, 1290. Részlet az Assisi Szent Ferenc-bazilika freskósorozatából.

Szent Ferenc súlyos fájdalmak közepette megírja a Naptestvér énekét

Mikor itt (ti. San Damianóban) feküdt Szent Ferenc, ötven napig, sőt utána sem tudta érzékelni sem nappal a napfényt, sem éjszaka a tűz világosságát, hanem állandó sötétségben élt a házban és a cellácskában. Ezenfelül szeme éjjel nappal annyira fájt, hogy éjszaka többnyire nem tudott pihenni és aludni. Ez pedig igen ártalmas volt, és nagyon súlyosbította szembaját és más betegségeit. Sőt amikor mégis pihenni és aludni akart volna, annyi egér volt a házban meg a nádból készült és egyik oldalával a háznak támaszkodó kis kunyhóban, s azok úgy járkáltak és futkároztak rajta meg körülötte, hogy nem hagyták aludni, sőt imádság idején különösen zavarták. De nemcsak éjjel, hanem nappal is szerfölött zaklatták, úgyhogy még akkor is, amikor evett, fölmásztak az asztalára. Társai és maga is úgy vélték, ez az ördög incselkedése, mint ahogy az is volt. Ezért egyik éjszaka, látván Szent Ferenc, hogy ennyi nyavalyája van, részvétre gerjedt önmaga iránt, és magában ezt mondta: „Istenem, jöjj segítségemre, tekints betegségeimre, hogy türelmesen el tudjam őket viselni.” Erre hirtelen ezt hallotta lelkében: „Mondd csak, testvér, ha valaki betegségedért és szorongatásaidért oly nagy és értékes kincset kínálna neked, mintha az egész föld színaranyból lenne, minden kő drágakő és az összes víz balzsam lenne, te azonban mindezt semmibe vennéd, és úgy bánnál ezekkel az anyagokkal, mint földdel, kövekkel és vízzel, összehasonlítva azzal a nagy és értékes kincscsel, amelyet kaptál, nemde nagyon örülnél neki?” Szent Ferenc így válaszolt: „Nagynak kellene lennie, Uram, annak a kincsnek és mérhetetlennek, különösen értékesnek, nagyon szeretetre méltónak és kívánatosnak.” Így szólt hozzá (a hang): „Akkor hát légy vidám, testvér, és nagyon is örvendezz betegséged és gyötrelmeid miatt. Egyébként pedig légy olyan nyugodt, mintha már országomban lennél.” Reggel fölkelve azt mondta társainak Szent Ferenc: „Ha a császár valamelyik szolgájának egész országot adományozna, ugye nagyon kellene neki örülnie? De ha az egész birodalmat, nemde sokkal jobban örülné?” Majd ezt mondta nekik: „Nekem tehát ezentúl nagyon kell örvendeznem betegségeimben és gyötrelmeimben, vigaszt kell találnom az Úrban, és mindig hálát kell adnom az Atyaistennek és egyszülött Fiának, Urunknak, Jézus Krisztusnak és a Szentléleknek a nekem juttatott nagy kegyelemért és áldásért, hogy tudniillik irgalmasságában engem, méltatlan kis szolgáját, még mint testben élő embert kegyes volt országáról biztosítani. Ezért az Úr dicséretére, a mi vigasztalásunkra és szomszédaink

épülésére új dicsőítő éneket akarok szerezni az Úr teremtményeiről, melyeket nap mint nap használunk, és amelyek nélkül nem élhetünk, de melyek által az emberi nem súlyosan vét Teremtője ellen. Naponta hálatlanok vagyunk ekkora kegyelemért, mert nem dicsérjük úgy Teremtőnket és minden jó adományozóját, ahogy illenék.” Ezzel leült, gondolkodni kezdett, majd nekifogott: „Mindenható, fölséges és jóságos Úr.” Dalamot is szerzett hozzá, és társainak megtanította, hogy énekeljék. Lelkének ugyanis akkora édességben és vigasztalásban volt része, hogy Pacifik testvérért akart küldeni, akit világi életében a költők királyának neveztek, és aki fejedelmi udvarokba illő nagy mestere volt az énekeknek, és néhány jó és lelki testvért kívánt mellé adni, hogy járják a világot, prédikálva és az Istent dicsérve. Azt akarta ugyanis és azt mondta, hogy mielőtt valamelyikük, aki tud prédikálni, prédikálna a népnek, és a prédikáció után is, énekeljék el az Úr dicséretét, mint az Úr komédiásai. A dicséret végeztével pedig azt akarta, hogy a prédikátor ezt mondja a népnek: „Mi az Úr komédiásai vagyunk, és azt kérjük, azzal jutalmazzatok meg bennünket, hogy igaz bűnbánatot tartotok.” Ezt is mondogatta. „Mert valóban mi mások az Isten szolgái, ha nem komédiásai bizonyos értelemben, akiknek az emberek szívére kell hatniuk és lelki öröme kell őket hangolniuk?” Ezt elsősorban a kis testvérekről szokta mondani, akiket a nép lelke üdvösségéért kapott. Az Úr dicséretének, amelyet szerzett, tudniillik a „Mindenható, fölséges és jóságos Úr” kezdetűnek címet is adott: „Naptestvér éneke”, mert a nap szebb minden más teremtménynél, és mindennél jobban hasonlít Istenre. Ezért szokta mondani: „Reggel, mikor a nap fölkel, minden embernek kötelessége lenne, hogy dicsérje Istent, aki teremtette őt, mert általa világosodik meg szemünk nappal. Este pedig, mikor bealkonyodik, minden embernek kötelessége lenne, hogy dicsérje Istent egy másik teremtményéért, a tűz testvérért, mert általa van világossága szemünknek éjjel.” Majd ezt mondta: „Mindnyájan olyanok vagyunk, mint a vakok, az Úr pedig e két teremtménye révén gyűjt világosságot szemünknek. Így ezekért és minden más teremtményéért, melyeket naponta használunk, különösen és mindig dicsérnünk kell a dicsőséges Teremtőt.” Ezt egészségesen és betegsége idején is készségesen megtette és gyakorolta, és másokat is szívesen buzdított az Úr dicséretére. Sőt, amikor betegsége súlyosbodott, ő maga szokta elkezdni az Úr dicséretét, később pedig társaival énekelte, hogy az Úr dicséretének vigasztalása révén feledhesse a fájdalmak és a betegségek keserűségét. Így tett egészen halála napjáig.

A Szent Gellért Katolikus Általános Iskola és Gimnázium hírei - általános iskola -

Napközis tábor a Szent Gellértben

Három nap, négy fellépés

Békéscsabán, a ZENIT-en /Fúvószenekari találkozó/ nagy sikert arattak a Színfolt Mazsorett Csoport versenytáncosai. Az ünnephez méltóan klasszikus induló zenére táncoltak a lányok. Felcsendült: a Radetzky, Szamosmenti, Fejérvári induló és Monti örökbecsű zenéje: a Csárdás is nagy tapsot aratott. Az V. Gyomaendrődiek Világtalálkozóján, a Színe - java gálaműsorban szintén tradicionális műsorszámmal örvendeztették meg a kedves közönséget, de az endródi ligetben rendezett Nemzetközi Halászlé Főzőversenyen, és a Főtéri Sokadalmon is jelen voltak a mazsorett – táncosok, és műsorukkal színesítették az augusztus 20-i hétvége változatos programjait.

A nagyváradai székesegyház kórusa Gyomaendrődön

Az augusztus 13-i vasárnapi szentmisén a nagyváradai székesegyház kórusának gyönyörű zenei előadását hallhattuk az endródi Szent Imre templomban. Köszönjük, hogy szebbé tették számunkra azt a vasárnapot!

XIX. Nemzetközi Halfőző Verseny

FÉSZEK Panzió és Étterem

5500 Gyomaendrőd,
Szabadság tér 6.

Egész évben várjuk kedves vendégeinket klimatizált, termálvizes szobáinkban. Vállaljuk baráti, üzleti, családi rendezvények lebonyolítását klimatizált éttermünkben 70 főig.

HÍDFŐ étterem

5502 Gyomaendrőd,
Hídfő u. 2.

Baráti, családi üzleti rendezvény lebonyolítását vállaljuk a teljesen klimatizált étteremben 160 főig. Korlátlan ételfogyasztás minden nap 11-15 óráig!

Elérhetőség:

Telefon/Fax: 06-66/386-718 - Mobil: 06-30/955-1295

E-mail: feszekpanzio@mail.globonet.hu

<http://www.feszekpanzio.hu>

AGRO ÁRUHÁZ

Kedves vásárlóim!
Őszi ajánlataim:

Gyomaendrőd, Fő út 15.
Telefon: 06-20-9527-032 és
06-66-386-274.

- Fűnyírók, hozótvágók, ágvágók
- Elektromos sövényvágók, lombszívók
- Elektromos kéziszerszámok, fűrőgépek
- Sarokcsiszolók, fűrők, vágókorongok
- Növényvédőszeresek, rovarölők-gombaölők
- Gyomirtók, műtrágyák, növénytápok
- Virágcserépek, virágládák, virágföldek
- Szegek, csavarok, talicskák, vödörök
- Bográcsok, gázégők, faszenek, állványok
- Festékek, lakkok, ecsetek, falfestékek
- Kőművszerszámok, ásók, villák, kapák, stb.
- Védőkesztyűk, munkaruhák, gumicsizmák
- Izzók, elemek, gombelemek
- Szunyogháló, viaszosvásznak

Várom kedves vásárlóimat!

FARKAS MÁTÉ